

Kiadóhivatal:
Báter-nyomda, Kaszinóbazár
épület

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK

legutányosabb számítással,
díjszabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:
Bazerédj István-utca 5 szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő
összes közlemények.

ELŐFIZETÉS:

egész évre 10 kor., félévre 5 k.
negyedévre 2 kor. 50 fill.

NEPTANITÓKNAK,
ha az előfizetést egész évre
előre beküldik: 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.
AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Felelős szerkesztő:

BODNÁR ISTVÁN.

Bemunkatársak:

JANOSITS KÁROLY. KOVÁCH ALADÁR.

Kiadja:

BÁTER JÁNOS NYOMDÁJA.

A tisztviselők adóssága.

A tisztviselők fizetését úgy, ahogy rendezték, de csak a — hitelezők jártak jól vele. A felemelt gázsira mindjárt a legelső hónapban rátette a kezét a házi gazda, a suszter, a szabó, a mészáros, a legutolsó zöldséges kofa; drágább lett tej, tojás, minden — úgy, hogy végezetre a tisztviselő felsóhajtott: Adtál uram fizetésemelést, de nincs köszönet benne. Tényleg a tisztviselő sora ma nehezebb, mint volt 10—20 évvel ezelőtt, amikor a kevesebb — több volt.

Természetes, a létfenntartási ösztön megindította ismét a mozgalmat, hogy a tisztviselő segítsen magán. Születtek szebbnél-szebb gondolatok. Tisztviselőtakarékpénztárak, 12—15%-ra dolgozó előleg társulatok, sőt a szánkba repülésre kész már a sült galamb, az a tetszetős, megváltó idea is, hogy, mivel újabb fizetés-emelésre gondolni sem lehet, az állam olcsó, sőt kamatnélküli kölcsönrel segítsen az eladósodott tisztviselőknél s rántsa vissza őket a tönk széléről. Ma már deputáció — deputációt ér a kormánytól, hogy segítsen. Szerencse, hogy odaát Ausztriában is szerveznek hasonló dolgot, itt is készülöben van valami, ami legalább ideig-óráig segíteni fog majd egyeseken, sajnos azonban a tisztviselői kart meg nem menti, sőt félő, úgy járhat maga az állam, mint az a jó lelkű felebarát, aki a fuldokló után ugrik, azt valahogy partra segíti, de maga ful a vízbe.

Tessék itt a példa. Először jöttek az állami tisztviselők, utánuk a vármegyeiek, a törvényszékek, községi jegyzők, most a tanítók, vasutasok. Lesik már és joggal a fizetés kiegészítést úgy a papok, mint a községi orvosok, sőt mozog a hadsereg tisztikara is és egészen biztos, hogy nem mozog hiába. Minden azonban a végtelenségig nem mehet. A minthogy egészen bizonyos Deák Ferencz ama híres mondása, hogy évente csak egyszer hoznak a világra hadköteleseket a magyar anyák, annál nagyobb hazugság az a mindinkább lábrakapó tévhit, mintha az adozó polgárnak — hét bőre lenne.

Ugy áll tehát a dolog, hogy a tisztviselőknél nagyon — de nagyon nehéz a megélhetésük, de azért nekik sem szabad mindenben csak az államra támaszkodniok, mert ugyanis már epidemikus az a magyar baj, sőt betegség, hogy mindenben az államtól várjuk boldogíttatásunkat, pedig nagy, művelt államoknál egészen máskép

van, az erős társadalom teszi naggyá és erőssé az államot.

Ha valaki szívében viseli a tisztviselő sorsát, úgy mi vagyunk azok. Hányszor irtunk a bírósági, vármegyei, községi tisztviselők érdekében, nem érthet tehát félre csak a rosszakarat, vagy rövidlátás. Most sem az ellen szólunk, hogy az állam ne rendezze az önhibáján kívül eladósodott tisztikar hitel ügyét. Igen is meg kell menteni a tisztviselőt a sok előleg-társulat 12—15 perzentos uzsora kamatjától. De a tisztviselők is gondoljanak magukra és családjaikra.

At kell alakítani ezt az egész társadalmi rendet. A mai tisztikaron még nagyon is meglátszik, hogy a hét-szilváfának legalább az árnyékában nőtt fel. A tisztviselők nagy része igényel, urhatnamsági hajlamokkal lép a közpályára. Könnyű élet, a hatvanas évek sirva-vigadni szerető gentri szokása, semmi dolog — sok fizetés, ez ma a legtöbb hivatalos pálya kriteriuma. — Például Kicsi dolog ez, de jelemző: Ausztriában s kiint a megszobb külföldön egész magas állásu tisztviselők utaznak a vasut II-ik III. osztályán, s ez ott senkinek sem tűnik fel, nálunk a XI—XII. fizetési osztályu szerény javadalmazásu joggyakornok s kezdő tisztviselő már meg sem áll az első osztályig, hja ez a bonton, hátna találkozik a nagyságos alispán urral, vagy a nagyságos elnök urral; ha meglátják a II-ik helyen, bizony Isten viszaszszívának a boldogító — pertuságot . . . (Igaz, én a mult nyáron láttam a vasuton III-ik osztályon utazni egy volt minisztert is, de hát ez — darabont volt az Istenadta!)

. . . Mindenekelőtt fel kellene tehát hagyni a nagyzással, feszítő életmóddal. Hadd lennének ismét „tekintetes“ urak, a nagyságosok helyett. S azután jöhetne a többi. Így jó példával járhatnának elől a magas miniszteriumok. A tanácsos ur, hivatalban lehetne már tizenegykor, az osztálytanácsos, titkár tizkor, a többi kilenczkor. Vidéken is kevesebb vadászhat, kevesebb délutáni szieszta, pontosabban járó hivatalos óra kellene. Isteneu, micsoda nyereséget jelentene ez munkaerőben. Eltűnnék mindenütt a rengeteg restánzia, sőt egy ötödével redukálni lehetne a hivatalos gépezet személyzetét. Ha aztán az így felszabadult fizetéseket odacsatolnák a tisztviselősen megemelendő tisztviselői fizetésekhez, sokkal nagyobb segítség lenne az, mintha az állam például 3—4 perzentre ad majd kölcsönt eladósodott alkalmazottjainak. Ebben

lenne erkölcsi erő, érték, etika, de a tervezett tisztviselői adósság rendezésben semmi, vagy nagyon kevés. Egyeseknek husz, negyven, vagy száz forintos évi kamat differenzia nyeresége mellett sokkal nagyobb veszteség lesz az, hogy a tisztviselői karnak ma még adósságmentes része is el fog adósodni. Hogyne: miért is ne csinálna adósságot? van az államnak pénze, fizet mint a köles . . .

Jegyzők gyűlése.

A simontornyai járás jegyzői egylete Gyöngyösön f. hó 15-én tartotta szokásos évi közgyűlését. — A Tolnavármegye jegyzői karát közelről érdeklő közgyűlés változatos lefolyásáról kimerítőbb tudósítást nem hozhatunk, mint hogy egész terjedelmében közreadjuk az ott felvett jegyzőkönyvet.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Gyöngyösön 1907. június 15-én a simontornyai járás jegyzői egyletének közgyűlésén.

Jelen voltak: Baró *Jeszelszky* György főszolgabíró tiszteletbeli tag, *Ludvigh* József elnök, *Bereczk* István, *Györe* Pál, *Nagy* József, *Klímes* Antal, *Ritter* Béla, *Körtvélyessy* László, *Schád* Vilmos, *Glöckner* János, *Ruppert* Henrik, *Várkonyi* Imre, *Hessz* Lajos, *Marcza* Gyula, *Velther* Dániel, *Halmai* Emil rendes tagok, *Lukács* László gyöngyi helyet. aljegyző mint vendég, *Oravszky* László egyleti jegyző.

Ludvigh József elnök a közgyűlést megnyitván, jegyzőkönyv hitelesítőül felkéri Glöckner János és Várkonyi Imre egyleti tagokat azután egyleti jegyző felolvassa a következő elnöki jelentést.

Tisztelt Közgyűlés!

Alapszabályaink értelmében egyesületünk közállapotaira vonatkozó évi jelentésemet van szerencsém a következőkben előterjeszteni.

Mi volna érdekesebb kérdés a magyar jegyzőre nézve, ha nem a községi közigazgatás iránt mutatkozó érdeklődés ébredése és azok a változások, melyek a közérdeklődés segítségével a közigazgatásba bele ütköznek s a belügyi közigazgatás terén a községek erősítése, önkormányzati tevékenységük élénkítése és életképessé tétele, a választási rendszer feuntartása, a helyhatósági jogközegeknek pontos meghatározása, a felmerülő vitás kérdéseknek független bíróság elé való utalása, a községi tisztviselők anyagi és erkölcsi helyzetének emelése és ezeknek pragmatikus intézkedések által való biztosítása, a kormányzati szellem tekintetében pedig a tiszta és pártatlan közigazgatás biztosítása. Ezeket mondta az országos politikai pártok egyesüléséből alakított kormány feje 1906. évi május hó 29-én a parlamentben. Az ígéretek megvalósulására nagy szüksége van a községi közigazgatásnak, ebből engedni nem lehet s az ígélet valóra váltása körül a községek jegyzőinek is van kötelességük. A községi jegyzők, mint a falusi közigazgatásnak közvetlen tényezői és szemléltői tudják és érezniök kell, hogy a mai állapot

fenn nem tartható, s nagy változás előtt áll a községi közigazgatás. El kell válni a küzdelemben annak, hogy jó lesz-e a községek jelentőségét továbbra is lebecsülni és autonómikus jogkörük kiterjesztése ellen azzal érvelni, hogy intelligenciájuk hiánya miatt még továbbra is függő helyzetben maradjanak? Lehet közigazgatási reformot képzelni, mely meghagyja a községet ebben a lealázó helyzetben? Az engedelmességre szorított és szoktatott község lehet-e támasza, fegyvertársa a vármegyének az alkotmányt ismét fenyegethető veszedelemben? Örvedetes és jelentős az az érdeklődés, a melyet magyar közönség és a derék magyar sajtó a községi törvény revíziója körül már most tanusít. A belügyi reformok megindulásának idején számon kérheti a magyar közönség, hogy a község miért közigazgatási terület? Van-e a magyar községnek szüksége arra, hogy autonómiáját el lehessen játszani?

Szükséges volt-e, hogy a községet az önkormányzati élet egy merő külsősége személyesítse? Nem volt-e egyaránt érthetetlen és veszedelmes, hogy tisztviselője és fegyelmi hatósága a mai legyen? Tűrheti-e a magyar közönség továbbra is azt a szervezetet, mely hosszú időn át megaláztatásban tartotta a községet? El kell válnia annak, hogy az általános választói jogosultság mellett a képviselő testület mai szervezetében megállhat-e még s az új község alárendeltje lehet-e a vármegyének? Vajjon az angol szász faj világralmának kifejlődése körül nem volt-e része annak is, hogy a községnek a megye nem felettes hatósága, a kormánytól, a parlamenttől egyaránt független? Közgazdasági tekintetben fejlődhetünk volna e mi is odáig, ahol ma tartunk, ha a posta hetenként kétszer járna s vasut is csak annyit volna, mint volt, s olyan drága az utazás mint régen? Az 1905. és 1906. év tanulságai megmutatták, hogy mi lett volna a községből, ha a közigazgatás annak idején (1892-ben) államosított volna. Alkotmányos életünk a decentralizációra mutat és a készülő reform szabaddá és demokratikussá akarja tenni a község önkormányzati életét. Egyelőre szaktevékenységet az elmúlt esztendőben is fejtetett ki. A múlt évi közgyűlési jegyzőkönyvben tett ígéretünk és az ezen alapuló kérelmünk folytán főszolgabíró úr múlt évi okt. 22-ére Gyönkre tiszti értekezletet hívott össze, mely alkalommal 12 tárgy felett jutott megállapodásra az értekezlet. A községi közmunkára és az ebadóra vonatkozó lajstromnak egy-egy példányban való elkészítése iránt már az 1905. évi közgyűlési jegyzőkönyvből kifolyólag tett előterjesztésünknek kell még fogantatást szerezni. De annál örvedetesebben kell jelentenem, hogy a községi jegyzők nyugdíjazása iránt fennállott szabályrendelet az 1904. évi XI. t. cz. végrehajtása iránt kiadott utasítást kisérvő 77500/904. sz. belügyminiszteri körrendeletnek megfelelőleg már módosítva lett olyformán, hogy a szabályrendelet 9. § a alá foglalt rendelkezés szerint, ha a nyugdíjalap ellen támasztott és megállapított igények és egyéb terhek fedezésére a nyugdíjalap jövedelme, forgó és tartalék tőkéje elegendő nem volna, a törvényhatóság az egyes években mutatkozó hiány fedezéséről a községi hozzájárulás emelése, esetleg a vármegye kezelése alatt levő valamely szabad alap felhasználása útján gondoskodik, s ez a szabályrendelet 89608/906. szám alatt jóvá lett hagyva és múlt évi december hó 21-én életbe lett léptetve. Kizártnak látszik, habár nincs is kimondva, hogy a személyi járulékokat emelni még lehessen. Az 5% évi hozzájárulás terhét nem egy családapa érzi. Szabó Károly országgyűlési képviselő úr a f. évi január hó 14-én tartott törvényhatósági bizottsági közgyűlésen indítványt nyújtott be arra nézve, hogy a vár-

megyei tisztviselők és a községi jegyzők nyugdíj járulékaiknak könnyítésére vettessék ki 1% pótdó. Az indítvány felett határozat nem lett hozva, hanem kiadták azt a pénzügyi szakosztálynak, a mely eddigelé még nem tett jelentést, s így a törvényhatóság sem határozott még. Jávahagyta továbbá a belügyminiszter úr 1906. évi december hó 11-én 98899 sz. alatt a díjazás alá eső hivatalos és a nem hivatalos magánmunkálatokról szóló 26/906 számú vármegyei szabályrendeletet is. Most várja javahagyását az anyakönyvi kivonati díjak bevételezése, kezelése és elszámolása tárgyában alkotott vármegyei szabályrendelet javaslat. A javaslat tárgyalása során felszólaltam és kértem a törvényhatósági bizottságot, hogy nyomasson erre a célra szolgáló bélyegjegyeket, lássa el vele a községeket, az anyakönyvvezetők pedig köteleztessenek, hogy a községtől átvett bélyeg árát előre fizessék ki. Ezen az uton elkerülhetőnek vétem egyrészt azt, hogy a községek egy szokatlan, eddigelé elő nem fordult nehézkes számadási móddal terheltessenek, mert gondolni lehetne arra is, hogy ha ennek a számadási módnak hely adatik, akkor helyet lehetne adni annak a felfogásnak is, hogy ez az előzetes megszámloltatási mód a község számadásában előforduló összes rovatokra (számadási ágakra) is kiterjesztetik és ezáltal a községek egy képtelen helyzetbe kergettetnek, mint a milyen volt a költségvetési hitellel szemben az utalványozások negyedéves kimutatása. A bélyegrendszer elfogadásával az anyakönyvvezető jegyzőknek pénzt sokat nem kellett volna kezelni. Minthogy pedig a törvényhatósági bizottság a javaslat mellett kitartott, ezzel azt a feltevést keltette, mintha el akarna zárkózni attól a szellemtől, a melyet az 1901. évi XX. t. cz. akart bevinni a közigazgatásba, és mintha megfeledezett volna arról, hogy a községi tisztviselők eskü alatt szolgálnak. S miután ennek az eskünek értékét leszállítani soha sem volna ajánlatos, s miután a javaslat tárgyalásának során hangoztatott azt a célt, hogy az anyakönyvvezető éppen pénzt ne kezeljen, a javaslat még sem biztosítja, mindezeknél fogva a javaslatot *Freiman* János községi bíró, *Lohman* Illés pénztárnok, *Leipold* Gottlieb esküdttel megfellebbeztük.

Rendes kerékvágásba jutott a községi jegyzők fizetés rendezés ügye is, s ennek folytán a 118340/906. szám alatt kelt belügyminiszteri rendelet alapján alispán úr f. évi május hó 12-én beszüntette azoknak az anyakönyvvezetőknek és helyetteseknek tiszteletdíját és államségélyét, akik az anyakönyvvezetői teendőket hivatalos állásuknál fogva látják el, és ugyanazon hó 18-án pedig utalványozta minden jegyző és anyakönyvvezetőnek az 1904. évi XI. t. cz. cikkén alapuló 1907. évi illetményeit. A mit az imént elmondottakban szerencsém van jelenteni, azok javunkra esnek. De történetek érdekeink terhére, sérelmére eső dolgok is.

A „Magyar Hírlap“ márczius 21-iki számában jelent meg a pécsi ügyvédi kamarának az igazságügy miniszterhez intézett felirata, melyben a községi jegyzőknek a telekkönyvi magánmunkálatoktól való eltöltését s az ügyvédi és közjegyző kényszer behozatalát sürgeti. A felirattal a völgyeségi járás jegyzői egyesülete f. évi január hó 11-én Bonyhádon tartott gyűlésén foglalkozott, abban állapotok tartott meg, hogy egy felhívást bocsátott ki a ország összes jegyzői egyleteihez, melyben a törvényhozási reform tervezettel szemben állást foglal. A völgyeségi járás jegyzői egyletét emle mozgalma után a „Tolnavármegye“ 5-ik számában a bonyhádi ügyvédi kar egy nyilatkozatot tesz közzé, mely szerint a jegyzők magánügyek-

ben való munkálkodását nem tartja jogosnak. Ez olyan felfogás, mely felett lehet vitatkozni, mi azonban közérdekből úgy fogjuk fel a dolgot, a hogyan van és jogosnak. Hogy a községi jegyzők magánmunkálkodása jogos, a jogtörténettel támogatjuk. A magyar község jegyzői állást nem törvény, hanem a magyar nép közigazgatási szükséglete szülte s századokon át meg volt a magyar nép jogéletében. A magyar nép magán ügyeiben való munkálkodásának jogát nem kiesztelt törvény, hanem a szokásjog adta s a régebbi időben nagyobb mértékben gyakorolták a jegyzők, mint ma. Ezt a jogot törvényhozásunk eddig tiszteletben tartotta s hiszük is, hogy az általános titkos választói jog által teremtett törvényhozás is tiszteletben fogja tartani. S ha az ügyvéd urak ezt a jogot az egyéni szabad elhatározás rovására írott törvény erejével a maguk számára akarják megszerezni, ez a törekvésük olyannak tűnik fel, mintha a bizalom alapján ezt magukhoz keríteni éppen nem remélhetnék, mert hiszen a közönség magán ügyeinek jegyzői kézbe adására nincs kötelezve. De módot nyújt az 1900. évi XX. t. cz. is arra, hogy ezt a nagynak vélt jövedelmet az ügyvéd urak is megszerezhessék. A második támadás az „Egyetértés“ f. évi 30-ik számában megjelent közleményben érte a magyar község jegyzői kart.

Abban az van mondva, hogy az oláh körjegyzők az oláh pópák és dászkalok mellett magyar pénzzel fizetett ellenség-ei a magyaroknak. No hát ilyen magyar jegyzőről még nem irtak. Az oláh jegyzőt oláh nép választja, annak eszi kenyereit, de hogy a magyar nemzeti állameszmével szembe állt volna, azt cikkiró is az egyének megjelölése nélkül csak mondta, de nem bizonyította, ezt tehát olyannak lehet tekinteni, mint sok újság cikket, mely mögött nem ritkán egy ember áll s mint ilyen vissza kell utasítani. Igen higgadtan utasította vissza ezt a vádat a „Községi Közlöny“ f. évi 14-ik számában *Uszkay* Bálint mikor ezt mondta: „Ne keressünk mi nagy hibáink miatt bünbakot olyan tényezőkben a kiknek se hajlamuk, se hatalmuk nincs a magyar állam létalapjait megbontására.“ Sok jel mutat arra, — tisztelet közgyűlés — hogy a községi jegyzőknek erősen tömörülni s arra az álláspontra kell helyezkedni, melyet a központi járásbeli községi jegyzők foglaltak el, hogy a járási jegyzői egyesületeket közelebb kell hozni egymáshoz és a megyei jegyzői egyesülethez, ezt pedig olyanná kell tenni, mely együttes kifejezője legyen a járási jegyzői egyesületek akaratának, céljának.

(Folytatjuk.)

A bátaszéki dalárda ünnepe.

Lángoló lelkesedés a szivekben, derű és öröm kifejezése az arczokon . . . szóval a lelkekből sarjadzott ünnep volt az, amely a múlt vasárnap Bátaszéken lefolyt. E napon tartotta ugyanis az 1876 szeptember hó 10-én, *Angyalffy* Imre akkori főjegyző elnöklése alatt megalakult bátaszéki dalárda zászlószentelési ünnepélyét. És itt mindjárt megállapíthatjuk, hogy akkora buzgalommal és lelkesedéssel rendezték ünnepélyüket, amilyenre csak a dal szeretete és lelkes férfiak fáradhatatlan erélye képes.

Az ünnepélyre, azt megelőzőleg a község, az egyletek és a társadalomnak minden számottevő tényezője nagy gondossággal készült, hogy a községben hazafias küldetést teljesítő dalárda ünnepére a községből érkező zászlóanyát, *Apponyi* Gézáné grófnő ömeltőségét, az öt megillető tisztelettel fogadassák s igazán elmondhatjuk, hogy ez a nap nemcsak

Fekete Hugó Szekszárd, Kaszinó-bazár

Női- és gyermek-kötények, harisnyák, ingek, gallérok, nyakkendők, ajándék-, disz- és játéktárgyak nagy választékban.

a dalárdának, hanem az egész községnek ünnepe volt.

Apponyi Gézáné grófnő, leánya Gizella grófnő és férje, Apponyi Géza gróf főispán társaságában pontban fél 10 órakor ért a város határára. A főúri családot Szekszárdról Jeszenszky Andor földbirtokos, Simontsits Elemér vármegyei főjegyző, Bajó Pál, a járás főszolgabírája, Forster Zoltán tb. főjegyző, dr. Hagymássy Zoltán szolgabíró, Tomcsányi Lajos uradalmi főfelügyelő és Rácz József szekszárdi rendőrkapitány kísérték. A község határára nagyszámu, nőkből és férfiakból álló küldöttség élén Návay Emil uradalmi főfelügyelő fogadta a zászlóanyát, akinek nevében férje köszönte meg a fogadtatást.

Bent a községben, a község ház előtt izléses diadalkapu volt felállítva „Légy üdvözölve“ felirással. Itt várta a vendégeket az ünneplő dalárda, nem különben zászló alatt a siklósi polgári dalkör küldöttsége, az önk. tüzoltó-testület, a lövészt-testület, a kath. legényegylet, a kath. ifjúsági önképzőkör, továbbá a versenyre testületileg megjelent alsónyékú dalárda, a budapesti Ganz-gyári dalkör küldöttsége és túlzás nélkül mondhatjuk az egész község lakossága. Mikor Návay Emil négyes fogata után feltűnt a grófi pár kocsija, szünni nem akaró éljenzés tört ki. A diadalkapu alatt Soós Károly, a dalárda elnöke lelkes beszédben üdvözölte a zászlóanyát, aki szíves szavakban köszönte meg a szép fogadtatást. Innét az egyletektől és a nagy közönségtől kísérvé Návay Emil lakására vonultak a vendégek, ahol Návay az emeleti lakosztályt bocsátotta a grófi család rendelkezésére. Rövid pihenő után a zászlóanya Erdős Gábor karján a társaságtól és 60 koszorus pártól kísérvé a templomba vonult, ahol Fekete Ágoston tolnai prépost mondott csendes misét. Szabó Géza szekszárdi hittanár magas szárnyalású szentbeszéde és mely hazafiságu imája után Fekete Ágoston prépost beszentelte a zászlót, s arra Apponyi Gézáné grófnő felkötötte a dalárdának ajándékozott nehéz fehér selyemszalagot, melyet a következő aranyhimzésű felirás ékesít: „Munka és dal együtt korunk legszébb harmoniája — gróf Apponyi Gézáné, főispánné.“

A szentmise alatt Farnady Flórisné úrnő előadta Joó Károly bátaszéki kántornak, Aeterus soprán solóját. Pompás hangja és előadása általános feltűnést keltett. Ugyancsak szép volt Farnady Flórisné, Hohman Irma és Varga Ilona együttes gyönyörű Ave Mária és méltó feltűnést keltett Varga Ilona is, ki remek alt hangon Müller József Ave verumját énekelte.

A templomból a Kossuth Lajos-utcai iskolába vonult a közönség, amelynek udvarán hatalmas sátor építettet a dalárda. Itt a Hymnusz hangjai után Apponyi Gézáné grófnőt Erdős Gábor községi főjegyző, a rendezőbizottság elnöke üdvözölte a következő szép beszéddel:

Méltóságos Grófnő, szeretett Nagyszasszonyunk!

A mai örömmünnepeken az a megtisztelő feladat bízott reám, hogy én ennek a szép ünnepélynek a keretében, Méltóságod kegyes jószágáért, a lelkeinkből felsarjadoszó, kiáradó köszönetnek és hálnak tiszta, szent érzelmeit a bátaszéki dalárda és Bátaszék község egész lakossága nevében, gyenge szavaimmal tolnácsoljam és ezenkívül ünnepegyünk alapeszméjének, a dalnak, a természeti világréndben is mindenütt fellelhető imádatnak egész életünk-re kiható jelentőségét, kapcsolatban a munka nemesítő kihatásaival és áldásaival, mérlegeljem, dicsőítsem.

Méltóságos Nagyszasszonyunk, mélyen tisztelt Gyülekezet!

A szentegyházban lefolytatott zászlószentelési ünnepélyen elmélyedve, a szentkeresztelón elgondolkozva, felmerül lelkünkben annak a kérdése, hogy az isteni gondviselés által küldött, angyali Nemtő jövetelének, a zászlóanyai tiszt viselőjének miért kellett 27 esztendeig késnie? Az országos dalártnünnepeken diadalmasan meghordozott,

ezen immár felszentelt zászlónak felékesítésére az angyali Nemtő miért nem jött, miért később?

A község újabbkori történelmét vizsgálva, a jelent a multtal összehasonlítva, a felvetett kérdésekre a helyes feleletet abban vélem megadhatni, hogy amikor a bátaszéki dalárda 30 esztendővel ezelőtt megalakult és a magyar nyelvnek érvényesítésére irányuló tevékenységét megkezdte, a magyar nemzet géniusa homlokán csókolta, — de egyszersmind várakozó álláspontra helyezkedve, kétkedett, aggódott, hogy a rendelkezésre álló szegényes eszközökkel, az örökség fogalmának a dalnak zengzetes édes magyar nyelvünkön való fejlesztésére, a magyar nyelvnek e nagy németajku lakosságunk minden rétegére kiható apostoli hirdetésére lesz e képessége valóban? A fellángoló nemes lelkesedés nem fog-e megcsappanni, nem fog-e kialudni?

Hála a magyarok Istenének, hála a bátaszéki érdemes tanító karnak, a magyar nemzeti Génius ismét közöttünk van. Harmincz évi hosszas várakozás után eljött, hogy a miután meggyőződött, hogy Bátaszék község ifjabb nemzedéke zengzetes magyar nyelvünkön gondolkodik; az örökség fogalmának kifejezésében ezerek és ezerek az édes magyar nyelvre támaszkodnak, eljött ez a nemzeti Génius, hogy a 30 esztendővel ezelőtt előlegezett egy—egy csókot ezer csókkal kipótolja. Eljött hozzánk a gondviselés, hogy a 27 esztendő óta várt angyali Nemtőt, vármegyénk legelső főúri hölgyének személyében közibénk elvezesse.

Községünk legelső kulturintézetének a bátaszéki dalárdának e felett való megmérhetetlen öröme, az egész lakosságra áterjed. Ennek látható jelenségéül, a dalárda vezetőségének ugyszólván csak egy intésére, leszakítottuk az összes virágokat. Elhoztuk sziveinkben a legnemesebb érzelmeiket, a melyek lelkiertelemben szintén virágnylás, a szeretetnek, a tiszteletnek és a mélységes hálnak a virágnylását jelentik.

En ezeket a nemes virágokat összekötöm most egy szép koszoruba és községem egész lakossága nevében azzal a jó kívánattal nyújtom át szeretett Nagyszasszonyunknak, hogy ez a szép koszoru, amelyben a dalárdát megteremtő és fenttartó tanítótestületnek imádsága, Istenhez felszálló fohásza, a legnemesebb virágszalakat alkotják, — Méltóságos Nagyszasszonyunknak legyen talizmánja amely talizmánnak ereje, drága életétől minden vést, minden csapást örökre távol tartson!

Ti pedig kedves dalosaink ezen immár felszentelt zászlótoknak jelmondatát vessétek be a szivetekbe. Daloljatok, dolgozzatok! Dalaitok az örökség fogalmában nemzeti életünknek legyenek olyan nyilvánulásai, amelyeket tisztaságukban megőrizni, nemzedékről nemzedékre élesztgetni, fejleszteni, a legszebbik hazafiu erény.

Amint a természeti világréndben még a kis bogárka is, amikor a virágokból mézet hord, általunk nem értett zümmögésével énekel és ezzel a mindeneket alkotó hatalmát dicsőíti, amint az erdő dalosai a kis fészkek elkészítésénél dalolnak, amint az aratók verejtékes munkájukban boldogan énekelnek, mi is községem egész lakossága, ezeket a legnemesebb erényeket kövessük, édes hazánk boldogságán szakadatlan szüntelenül munkálkodván daloljunk!

Nemzeti nagyságunk kiépítésének munkájában legyünk tisztába, azzal, hogy a történelem tanúságai és utmutatásai is arra intenek, arra figyelmeztetnek, hogy a multban tanúsított hősiességünk, az ősök által megszerzett édes magyar hazánk további megtarthatása egymagában ma már nem elegendő.

Az új ezredév, amelynek küszöbét már átléptük, reánk és utódainkra egy új honfoglalás korszakát fogja képezni. Amit diadalmas fegyver ezer év előtt meghódított, amit annyi vérhullás megszentelt: az egygyé lett Magyarország megóditásra vár, a szellemi az ész, a munka eszközeivel.

Tehát kedves dalosaink! Községünknek egész ifju nemzedéke! Dolgozzatok, daloljatok! Nemzeti imádságunk, nemzeti szent szolozsmánk ifjabb nemzedékünk ezreinek lelkéből,

a mindenségen, a mérhetetlenségen, a csillagok tiszta világán át, jusson el a mindeneknek urához!

Szálljon, zengjen a dal, dolgozzatok, daloljatok !!

A zajos tetszéssel fogadott beszéd után a dalárda énekelte el Bátaszék szülöttjének Goll Jánosnak „Üdvözlő“ című énekét, melynek elhangzása után a szegbeverés következett.

Az első szeptet a zászlóanya, a második Zichy Gyula gróf, püspök helyett Fekete Ágoston prépost, a harmadikat Apponyi Géza gróf, főispán verte be.

Két órakor az „Arany Nap“ szállóban közébed volt, melyen (a teremben és udvaron) mintegy 300-an vettek részt. Az asztalfőn Apponyi Gézáné grófnő ült, tőle jobbra Fekete Ágoston, balra Simontsits Elemér, a zászló anyával szemben Návay Emilné és Erdős Gáborné úrnők között Apponyi Géza gróf, főispán foglalt helyet.

Az ötödik fogásnál fellált Fekete Ágoston prépost és a királyra mondott felkösztöntöt, melyet a vendégek állva hallgattak meg. Felkösztöntöt mondtak még Földes Dezső adminisztrátor a zászlóanyára, Bajó Pál főszolgabíró Apponyi Géza gróf főispánra, Apponyi Géza gróf a dalárdára, Erdős Gábor főjegyző a koszorus leányokra, Erdős Szilárd a hölgyekre, Ollé Mihály a vidéki vendégekre, Szakács Imre Simontsits Elemérre, Simontsits az ünnepegy főtényezőjére, Joó Károly karnagyra, Szabó Károly országgyűlési képviselő Apponyi Gizella grófnőre. A felkösztöntök felsorolásánál mellőztük a jelzőket, mert azok mindegyike tartalmas, eszmékben gazdag volt. Különösen nagy hatást keltett Szabó Károly képviselőnek Apponyi Gizella grófkisasszonyra mondott következő bájos felkösztöntője.

Igen tisztelt társaság!

Az elhangzott magas szárnyalású felkösztöntök után nagy bátorság hogy ne mondjam: vakmerőség tölem a felszólalás, de biztat a remény, hogy szavaim gyarlóságát kárpótolja egyénisége annak, akit felkösztönteni akarok.

Egy remiscencia jut eszembe. E hónap 8-án negyven esztendeje mult annak a szép, tüneményes napnak, melyen hosszú idő félreértései után a magyar nemzet és királya békejobbot nyújtottak egymásnak s ennek megpecsételése gyanánt királynuk föl-kent fejére tétetett szent István koronája. Az egész nemzet örömmámorban uszott e napon; de nem volt öröme kisebb a királynak sem, a kit boldoggá tett a tudat, hogy az utat megtalálta a magyar nemzet szívéhez. Ez örömmek egyik megnyilatkozása volt az, hogy az ünnepi lakoma előtt Ő felsége e szavakkal fordult gróf Andrássy Gyulához: „Megengedem, hogy felkösztöntés a királynét“. Bámulatos hatást gyakorolt a lelkekre e királyi szó; mintegy varázstűzésre, nagyot dobbant a jelenváltak szíve. De másfelől fölmerült az aggodalom kérdése is: Vajjon kinek lesz bátorsága rögtönözve felkösztönteni a királynét az egész nemzet színe előtt? Andrássy szeme végig tekintett a fényes gyülekezeten s tekintete egy nagy népszerűségnek örvendő népszónokon*) akadt meg, a ki sokáig képviselő is volt azután s közölvén vele Ő felsége óhajtását, kérte, hogy vállalkozzék a nehéz szerepre.

A megszólított készséggel állott rendelkezésre, közölvén Andrássyval felkösztöntőt is, melynek hallatára ez a biztos hatás és siker tudatával vegyült el a fényes társaságban. Megkezdődött a lakoma s mindenkinék tekintete az ünnepi szónokra esett, midőn az fölált, hogy elmondja pohárköszöntőt. Visszafojtott lélegzettel leste-várta mindenki, hogy vajjon mit mond? . . . És szólt ekképen:

„Nem anyától lettél,
Rózsafán termettél;
Piros pünkösöd napján
Hajnamban születted“
Szépséges királyné!

*) Besze János.

Több mondanivalója nem volt, de hiába is lett volna, mert a felhangzott lelkes éjlenriadalban elveszett volna az. Óriási volt a felköszöntő hatása, mely mindenkit meglepett és kielégített.

Hát, tisztelt társaság, én nem kaptam ezuttal senkitől fölhatalmazást; csak a szivemben élő mélységes tisztelet készlet a föl-szólásra. És én e pillanatban, — bár már élethivatásomnál fogva is kell, hogy rendelkezem a szóval s bár önként kínálkoznék a kedves alkalom a hosszabb felszólásra, — úgy érzem, hogy akár mily hosszasan beszélnék s akár mit mondanék, nem tudnék többet s szébbet mondani, mint eme szavakkal:

„Nem anyától lettél,
Rózsafán termettél;
Piros pünkösdi napján
Hajnaltól születted“
főispánunk háza, szépséges
virága: Apponyi Gizella!

Asztalbontás után a r. k. templomban tartott orgonahangversenyre vonult a közönség. A hangversenyt a bítaszéki dalárda nyitotta meg Beethoven L.-nek „Isten dicsősége“ cz. karával.

Utána Molnár József, a budapesti Ganz-gyári dalkör tagja elénekelt szép csengő tenorjával Langer Viktor: Milleniumi Hymnusát; ezt követte: Kar, Judás Maccabausból. Előadta: a 40 iskolás leányból, számos úrleány és urasszonyból és az ünneplő dalárdából alakított nagy vegyeskar, a mely szép előadásával derek munkát végzett.

A kart Máté József igazgató-tanító dirigálta, kiváló szakértelemmel.

Most következett Joó Károly helybeli kántor művészi orgonajátéka.

Wright Gusztin, hírneves párizsi orgonaművész állandó műsorának egyik gyöngyét választotta és játszotta bravúros technikai készséggel. Azonban maga a technikai ügyesség még nem tudta volna a hallgatóközönség figyelmét annyira lekötöni, osztatlan tetszését és elismerését oly mértékben kivívni, ha nem áll a játszó rendelkezésére olyan kitűnő hangszer, amilyen a pécsi Angszter gyárban készült remek orgona.

De többet mondunk. Sem a kitűnő orgona, sem a rajta játszóknak briliáns technikája még nem volna képes olyan bámulatosan változatos hangszínezetű zenét kicsalni az orgonából, ha a játékos nem tud olyan csodálatos ügyességgel eligazodni az orgonának 36, illetve 68 változata között és azokat igazán fejlett műizléssel úgy csoportosítani, hogy minden zenei tételnek meglepő változatossággal meg tudja adni a megfelelő karakterisztikumát. Egyik ütenyben lágy szeráf hangokon szól az aeolhárfa és a varázs-hegedű, másik ütenyben már megharsan a rézkürtök kara, ismét odább a fagott alvilági, kísérteties színezetű változata bug. És ezt oly gyorsan, észrevétlenül és olyan kifejező, jellemző izléssel játsza, mintha 100 tagu óriási zenekart dirigálna egy ujjá érintésével.

Ugyan ily hatásosan játszotta el Dubois In Paradisumát, Adagiot Hans Hubert-tól és végül, Fugued Postludes-t (No. 9.) Ch. G. Rinch-tól.

Meg kell még emlékeznünk egy igen szép, de igen nehéz tercetről az „Eliás“ cz. oratoriumból (Felix Mendelssohn Bartholdy-tól), amelyet műkedvelőktől egyáltalán nem várható precizitással és biztossággal énekeltek: Farnady Flórisné (sopran), Hohmann Irma (mezzosopran) és Varga Ilona (alt).

Valóságos diadalszámba vehető azonban a vegyes karnak utolsó száma. Kar: „Athalia“ című oratóriumból. Szerző: I. A. P. Schulz. A benne előforduló szótól nagyon szépen emelte érvényre Hejter Gyula, a budapesti Ganz-gyári dalkörnek kitűnő hangú tenoristája. De nem csak a solo volt pompás, hanem az egész kar kifogástalan precizitással és összevágó együtteséggel működött.

Az orgonaverseny végeztével a Kossuth Lajos-utcai iskolában volt folytatólag a dalverseny, amelynek minden egyes számát a közönség zajos tetszéssel fogadta. Valamennyi bemutatott kar közül azonban leginkább a „Dalünnepen“ című kar aratott legsűrűbb tapsot. Trenetikus tapsvihart aratott az alsó-

nyéki dalárda az előadott népdal egyvelegivel, amelyeknek precíz előadásáért és betanításáért feltétlen elismerés illeti derék karmesterüket, Bocskár Ferenc ottani tanító urat.

A dalverseny befejeztével a közönség felkérésére Farnady Flórisné urnő, majd Molnár és Hejter tenoristák énekeltek szebbnél szebb magyar nótákat.

A dalverseny után a grófi családot és a kíséretében volt urakat Náray Emil és neje Kórossy Zsófia urnő látta vendégül vacsorára, melynek befejeztével a gróf és családja visszatért Szekszárdra.

Este a dalverseny sátorban pompásan sikerült és igen látogatott táncestély folyt le, melyen a talpalávalót Dankó Gábor a híres bajai cigány primás zenekara játszotta.

Nem volna teljes az ünnepségről való beszámoló, ha meg nem emlékeznénk arról, hogy a dalárda működő tagja között ott láttuk ma is Schuler József nyugalmazott tanítót, aki a dalárda megalakulásakor már tagja és jegyzője, valamint Tafner János vállalkozót, aki a dalárdának már ugyancsak megalakulásakor nem csak működő tagja, de az egylet választmányának is tagja volt s akik közül Schuler kitűnő tenorjával, Tafner pedig hatalmas basszusával ma is erőssége a dalárdának. Hálával kell még megemlékeznünk a rendezőség három tagjáról, Joó Károlyról, Erdős Gáborról és Földes Dezsőről, akik éjt nappallá téve, fáradságot nem kímélve rendezték az ünnepélyt.

Garay árvái.

— Ünnep után.* —

Garay özvegye, Garay árvája
Édes-keserűen ezt a napot várja.
A szobrot koszorúk halmaza borítja,
S szívüket valami úgy el elszorítja.

Feltámadt a költő s ők most is temetnek,
Talpig gyászruhában holtat emlegetnek.
Nekünk él a költő el nem muló dalba?
De nekik a hű férj s a jó atya halva.

Óh ti, a költőnek fényes ideálja,
Nemes Magyar hölgyek-nek megvalósult álma:
Magasztaló szózat zúg át sikon, halmon,
De én csak rebegő fohásztokat hallok.

Mi van e fohászbán ti szenvedő szentek?
Garaynak benne vajon mit izentek?
Azt izenik neki litkon, büszkén, sirva:
Özvegynek, árvának fáj, fáj az ő sirja.

Garay ércszobra a könnytől, a kintul,
Mint ha szive volna, megmozdul, megindul,
Nem szól, de megéri, mely rá szemet szegzett,
Aika némaságát ez a hálás nemzet.

Garay özvegye, Garay árvája
Édes-keserűen ezt a napot várja.
Nem várja hiába: a kegyelet eljő,
S szoborról, homlokról eloszlik a felhő.

Sárszentlőrincen, 1898 jun. 10.

SÁNTHA KÁROLY.

* Sántha Károly, a jeles költő, a ki egyébként most szoltárokat ír, javít s Gerhardt német énekköltő (1607—1676) fölséges és művészi formájú szent énekeiből fordít magyarra, még a Garay szobor leleplezése után írta ezt a szép költeményt s most, hogy Garay árvájának szomorú sorsáról megemlékeztünk, küldötte be hozzánk. A mély érzésű vers még mindig aktuális.

A szerk.

HIREK.

— **Beiktatás.** Dr. Fent Ferenc szentzéki tanácsos, szekszárd belvárosi plébános f. hó 30-án d. e. 10 órakor tartja a belvárosi templomban ünnepélyes plébánosi beiktatását.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Müller Károly csepregi adóhivatali gyakornokot, Müller János bítaszéki lisztkereskedő fiát, a malaczkai adóhivatalhoz adótisztte ideiglenes minőségben kinevezte. — **Rausz** István

nyugalmozott püspöki erdőmestert Karácsi Jenő gróf nagybirtokos Bánlakra erdőmesterré nevezte ki.

— **Elöléptetés.** A m. kir. földművelésügyi miniszter Nils István szekszárdi központi szőlészeti és borászati felügyelőt a VIII ik fizetési fokozatba léptette elő.

— **Kitüntetett gimnáziumi igazgató.** A király Marhauser Imre bonyhádi ágostai hitvallású evangélikus gimnáziumi nyugalmazott igazgatónak, a tanügy terén szerzett érdemei elismerésül a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta. Ez a kitüntetés valódi érdemet jutalmaz, mert senki sem szolgálta egyházát és a tanügyet nagyobb buzgalommal, becsületesebb önzetlenséggel és senki sem szentelt annyi időt, oly sok fáradságot azok felvirágozására, mint Marhauser.

— **Rajzkiállítás.** A »Pécsi Tanítóegylet« fennállásának 40-ik évfordulója alkalmával a hazai és külföldi iskolák rajzaiból, melyek a természet után való rajzolás terén uttörőknek mondhatók, kiállítást rendez. A kiállításon, mely egy hónapi időtartamra a közs. polgári leányiskola I. emeleti helyiségében (Mária-utca 4. sz. a.) június hó 30-án nyílik meg, részt vesz a bajai tanítóképző és gyakorló iskola is. Kiállító: Éber Sándor rajztanár, Éber Márton nyug. szekszárdi tanító fia.

— **Házasságok.** Steinecker Ferenc dr. földművelésügyi miniszteri segédfogalmazó e hó 22-én délelőtt 1/2 12 órakor vezeti oltárhoz Mocsáry Malvint, Mocsáry Béla pénzügyminiszteri osztálytanácsos és ismert színműíró leányát a Mária-utcai Jézus szentszívéről nevezett templomban.

— **A tolnai polgári takarékpénztár jubileuma.** A tolnai polgári takarékpénztár f. évi július hó 9-én tölti be 25 éves fennállásának évfordulóját. Az igazgatóság ez alkalomra díszes füzetet adott ki, amelyben röviden vázolja az intézet 25 éves történetét s egyszersmint beszámol a szép hivatást teljesítő pénzügyintézet rohamos fejlődéséről. A jubileum napján, jul 9-én a takarékpénztár d. e. 10 órakor díszközgyűlést tart, a közgyűlés után pedig a „Fehér Ló“ szálloda nagytermében társas ebédet rendez.

— **A szekszárdi iparostanonczok vizsgálja és munkakiállítása.** A szekszárdi iparostanonczok vizsgálatát mult vasárnap tartották meg szép eredménnyel. A vizsga után koronázási jubileumi ünnepélyt tartottak. Az ünnepélyt Moudry Hugó tanár fizharmonium kísérete mellett a Hymnus eléneklésével kezdték meg a tanulók. A megnyitó beszédet Krammer János igazgató mondotta, aki melegen üdvözölte a megjelenteket. Ezután Polgár József tanár szép beszédben fejtegette a koronázás nagy jelentőségét, méltatta királyunk valóban fejedelmi erényeit s beszédjét a király éltetésével fejezte be. Ekkor Krammer János igazgató a jó magaviseletű és szorgalmas tanulóknak könyvbeli jutalmat osztott ki. Jutalmat kaptak kaptak: Czopf József, Schmidt Ferenc, Miskolczi Ferenc, Schwartz Manó, Joó Gyula, Joó József, Halász Jakab, Nagy Ferenc, Majer Ádám, Kapitány Jenő, Schlesinger Gyula és Török Lajos. A rajzolásban tett szép előmenetelért jutalomban részesültek: Groszbauer Lajos, Nagy Ferenc és Miskolczi Ferenc. Alkalmi költeményeket szavaltak: Joó József és Forrai Béla. Most következett az ünnepély egyik kiemelkedő része: a vallás- és közoktatásügyi miniszter 100 koronás adományának átadása. A tantestület a jutalmat Groszbauer Lajos tanoncznak ítélte oda, melyet lelkesítő és buzdító beszéd kíséretében Krammer János igazgató nyújtott át a jutalmazottnak. Végül André István mondott köszönetet az igazgatónak és tantestület tagjainak odaadó fáradozásukért. A tanonczmunkakiállítás kiállított tárgyak a tanonczoknak iparukban tett előhaladásukról tanuskodott. A kiküldött bizottság ítélete alapjutalomban részesültek: I. ső jutalomban Mazonits János, Novák Károly, Babits Mihály, Dömötör József, Réger Ádám, Prantner István, Pernitz Gyula. II. jutalomban Árvai István, Forrai Béla, Cziráky Ferenc, Szvoboda Géza, Bencsik Lajos, Bitter István, Baranyai Ferenc, Kreskai István, Haasz

Jakab, ifj. Böresök József, Csifári Dezső, ifj. Simon Ferencz, Zambó István, Mayer Adám, Frázon Ferencz és Benkő István. III. jutalomban: Groszbauer Lajos, Fájth Adám, Czank Géza, Bósz Pál, Hangonyi Lajos, Schlesinger Gyula, Joó Gyula, Kopecz J. József, Kasos János, Wili János, Tóth István, Cserger Ádám, Potyondi János, Fábrián János és Vesztergombi György. A tanoncok legszebb munkáit kedden a pécsi kiállításra küldötték. A tanoncok jutalmazására adományokat adtak: a pécsi kereskedelmi és iparkamara 30 K., a szekszárdi ált. ipartestület 20 K., a Tolnamegyei Takaré- és Hitelbank 20 K. és az ipariskolai pénztár 20 korona.

— **Érettségi viz-gák.** A szekszárdi állami főgimnázium érettségi vizsgálata f. hó 24-25-én lesz *Négyessy* László, a m. kir. kormány által kiküldött kormánybiztos holnap érkezik városunkba. A zalaegerszegi érettségi vizsga e hó 14-15-én volt. Kormánybiztosként *Wigand* János szekszárdi állami főgimnáziumi igazgató volt jelen.

— **Lemondás.** Dr. *Albersz* Rezső szekszárdi ügyvéd, a szekszárdi ipartestülethez kinevezett iparhatósági biztos, erről az állásáról lemondott.

— **A főgimnáziumi rajzkiállítás.** A szekszárdi állami főgimnázium I-VIII. osztályú növendékei sikerültebb rajzaiból szép kiállítást rendezett *Ács* Lipót főgimnáziumi tanár, ki a rajzoktatás terén a főgimnáziumban évről-évre fokozódó sikert mutat fel. Végig szemlélve a kiállított képeket sok tehetség látszik nem egy növendék rajzából. Így kitűnik az I. osztályban *Nikitics* István, *Engelbrecht* Jenő, a II-ikban *P. pp. Lajos* s különösen *Aldor* László, kinek technikája egész határozott és biztos, a III-ikban *Tanner* András, továbbá *Rausz* István madárrajzaival, a IV-ben *Mohay* Lajos, az V-ikben *Vobornik* Vincze és *Stollár* Dezső a VI-ikban nagy festési ügyességével *Pataki* Imre, a VII-ikben *Lipovszky* István, *Treer* József, *Járó* István, de határozottan a legfejlettebb rajzolású képeket *Sigora* Attila s kivált *Babics* Sándor VIII-ik osztályú tanulók rajzai mutatják. *Babics* Sándor festői képességét egyébként már más alkalommal is láttuk, így a legközelebbi kaszinó estélykor is rész jutott neki az izléses dekoratív festésben. A szép, tanulságos kiállítás, mely nemcsak az egyes növendékek tehetségét, de *Ács* Lipót tanár sok fáradozását is dicséri, naponként megismerhető. Ajánljuk az érdeklődő közönség szíves figyelmébe.

— **Új közalapítványi igazgató.** A király *Steinecker* Ferencz királyi tanácsost, közalapítványi főfelügyelőt, közalapítványi igazgatóvá nevezte ki. Ez a kinevezés vármegyénkben is széles körökben kelt örömet, mert az új közalapítványi igazgató itt, szekszárdi tartózkodása idejéből jó emléket hagyott maga után.

— **Tisztújítás.** A Dombóvár községben f. hó 10-én megtartott részleges tisztújításon, a *Lera* Zenő lemondásával megüresedett bírói állásra *Farkas* Vendelt, h. bíróné *Farkas* Ferenczet, közgyámul *Tóth* Antalt, esküdtékké *Buda* Istvánt és *Kovács* Ferenczet választották meg.

— **Nyolczkor zárnak.** A kézmű és divatáru kereskedők Szekszárdon *Pirnitzer* József és fia cég kezdeményezésére elhatározták, hogy a nyári köznapokban este 8 órákor zárnak. Az ezen ügyben kiadott nyilatkozatot *Kron* Salamon fia, *Márkus* testvérek, *Seiner* Lipót, *Kohn* Mór, *Fischhof* K., *Fekete* Hugó és *Halm* Lipót és társa irták alá. A főnökök ezen eljárásukkal sokat könnyítettek alkalmazottjaik helyzetén, mert törvény az üzletek nyitva tartására vonatkozólag nincs és bizon sok helyen 10-11 óráig is nyitva voltak az üzletek. A szociális bajokon főnökök és alkalmazottak csak ily békés uton és egyetértéssel segíthetnek, nem pedig a terrorizmus fegyvereivel.

— **Eljegyzés.** Simaházi dr. *Tóth* István, budapesti ügyvéd eljegyezte *Forster* József kuriai bíró leányát, *Mártát*.

Freund Mór, a paksi dunai teherhajók tulajdonosának *Mariska* leányát eljegyezte *Grünfeld* Samu tőzsde bízományos Budapestről.

— **Pakson 2-ik gyógyszerész felállítása** Paks község képviselőtestülete e hó 19-én tartott ülésén egyhangulag elhatározta, hogy kérésezi a második gyógyszerész felállítását.

— **Évzáró ünnepély.** A szekszárdi áll. segélyezett községi polgári leányiskola f. évi június hó 23-án d. e. 13 órakor a „Szekszárd Szálló“ nagytermében tartja záróünnepélyét a következő műsorral: 1. *Himnusz.* Éneklék a növendékek. 2. *A jó tündér.* Irta Szász Károly. Szavalja: *Hoff* Ilona IV. o. t. 3. *Szilágyi Erzsébet.* Irta Tóth Kálmán. Szavalja: *Agoston* Erzsébet III. o. t. 4. *Ibolya tündér.* (Hazslinszky Gusztáv). Éneklék a növendékek. 5. *Fiamnak.* Irta Arany János. Szavalja: *Dicenty* Anna IV. o. t. 6. *Vándor madár.* Irta Abrányi Emil. Szavalja: *Kovács* Anna IV. o. t. 7. *Magyar népdalok.* (Dankó Pista, Fráter Loránd.) Éneklék a növendékek. 8. *Agota kisasszony.* Irta Kiss József. Szavalja: *Kajos* Magda IV. o. t. 9. *Virágalom* c. allegorikus játékból részlet. Éneklék a növendékek. 10. *Losonczy özvegye.* Irta Tóth Kálmán. Szavalja: *Kovács* Jolán IV. o. t. 11. *Czinka Panna.* (Siposs Antal). Éneklék a növendékek. 12. *A csalán.* Irta Tompa Mihály. Szavalja: *Szigeti* Erzsébet IV. o. t. 13. *Nemzeti induló.* (Hazslinszky.) Éneklék a növendékek. 14. *Szózat.* Éneklék a növendékek.

— **Torna vizsga.** A paksi m. kir. áll. polgári iskolában e hó 15-én volt a torna vizsga nagy számu díszes közönség jelenlétében. A tanuló ifjúság *Polgár* Alajos tornatanár vezetése alatt igen ügyes szabad és szertorna gyakorlatokat végezett s különösen kitűnt katonás magatartásával. A magas és bakugrásban *Lesták* István III. oszt. tanuló lett az első, ki 140 cm. magasságot ugrott át. A szertornázásban *Pétersz* Oszkár II. oszt. tanuló lett az első ügyes gyakorlataival. A torna vizsgát kötél húzás fejezte be.

— **Helyettes járás irnok.** Az ifju *Mihályffy* József halálával megüresedett járás irnoki állásra helyettesül *Csóri* Ferencz agárdi segédjegyző nevezetett ki, őt pedig, mint segédjegyző *Orovecz* János jegyzőgyakornok helyettesíti.

— **Házvétel.** Dr. *Káldi* Gyula szekszárdi kir. közjegyző megvette dr. *Haideker* Béla Garay téren levő házat, 52 ezer koronáért.

— **Kézimunka kiállítás a polgári leányiskolában.** A polgári leányiskola egész évi szorgalmának eredménye van a polgári leányiskolában felállítva. Igazán meglepő, ha az ember végignézi, mit tudnak azok a kis kezecek előállítani. Minden darab elárulja készítőjének ügyességét, de különösen vezetőjük, *Tallay* Margit szakavatottságát. Van ott mindenféle kézimunka, elkezdve a kötés, horgolástól a ruhavarrásig, ami mind a kézimunka tanítónő vezetése és utbaigazítása után készült. Külön megemlítenő a díszmunkák sorozata, amely nagy ügyesség és jó ízlésről tesz tanúságot. A rajzoknál ezen téren igazán meglepő eredményt látunk és a ki még azt is tudja, hogy a leánykák saját tervezetű rajzai is ki vannak itt állítva, megint csak arra tér vissza, hogy egy igazán képzett tanítónő van ezen a szakon a szekszárdi polgári leányiskolánál, a ki nemcsak a kézügyességet, hanem a jó ízlést és a szép iránti érzéket igyekszik a leánykákban fejleszteni. Megemlíjtük még azt, hogy rosszul teszik a szülők, kik lánykaikat holmi kicsinyes ok miatt a kézimunka és rajz alól felmentetik, hisz arra minden esetben nagy szüksége van egy leánynak és otthon még sem tanulhat meg sok olyan dolgot, amihez módja van az iskolában. Legvégül az izléses, gondos elrendezést emlíjtük meg, úgy, hogy nagyon könnyű az egyesek és osztályok kiállításának külön megtekintése.

— **Lemondás.** Dr. *Bodrogi* János, a paksi kir. járásbírósnál alkalmazott ügyész-ségi megbízott ezen állásáról lemondott.

— **Megjutalmazott gazdasági munkás.** A földművelésügyi miniszter *Bertalan* István pálfa gazdasági munkást 5 drb. 20 koronás arannyal és dísz oklevéllel jutalmazta meg. *Bertalan* István már több mint 40 év

óta a pálfa uradalomnak szorgalmas és hű aratója, a ki csakugyan megérdemli a kitüntetését. A jutalmat f. hó 16-án báró *Fiáth* Elemér, a simontonyai járás szolgabírája szép beszéd kíséretében adta át *Bertalan* Istvánnak, Pálfa község házában.

— **Évzáró vizsga.** A szekszárdi izr. elemi iskolában az évzáró vizsgálatok a következő sorrendben fognak megtartatni: folyó hó hó 24-én délelőtt 8-10-ig az I-ső, délután 3-5-ig II-dik, 25-én délelőtt 8-10-ig a III-dik, 26-án délelőtt 8-10-ig a IV-ik osztályban, délután 5 órakor évzáró ünnepély lesz.

— **Felhívás.** A pécsi papnevelő intézet igazgatósága közli az érdekeltekkel, hogy a pécsi egyházmegye kötelekébe tartozó 100 tanító számára a tanítógyűlés alkalmából ingyen szállást ad. De csak azoknak, akik vagy a megelőző években a szemináriumban tartott szentgyakorlatokon résztvettek, vagy a folyó évben tartandó szentgyakorlaton való részvételre már most jelentkeznek. Ez okból az egyházmegyei főtanfolygató felszólítja azokat, akik a fentjelzett ingyen lakást óhajtják, hogy ebbeli kívánságukat az egyházmegyei főtanfolygatónál legkésőbb június hó 23-ig bejelentsék, mert akik később jelentkeznek, azok számára a lakásokat nem lesz idő előkészíteni s így a kiváló kedvezménytől elesnek.

— **Végrehajtó választás.** Paks község képviselőtestülete e hó 19-én dr. *Bernáth* Béla szolgabíró elnöklété alatt tartott ülésén, az üresedésben levő két végrehajtó állásra *Vinczellér* Lajos paksi helyettes végrehajtót és *Denkler* Boldizsár bácsmiliticsi községi végrehajtót választotta meg.

— **Két felhívás.** Városunk rendőrkapitánya e héten két felhívást tett közzé. Az egyik az ébtartási szabályokat közli, melyek szerint minden kutya bárczával látandó el, harapós kutyák nappal szájkosárral látandók el vagy lekötve tartandók s éjjel is csak bekerített helyen bocsáthatók szabadon. Minden ebtulajdonos kutyájára felügyelni és arról is gondoskodni köteles, hogy az eb a közönséget ne háborgassa. Az elfogott kutyák a tulajdonos költségén 12 napi állatorvosi megfigyelés alá helyeztetnek. A második figyelmeztetésben pedig a hatósági hirdmények rongálót figyelmezteti a törvény rendelkezésére, mely szerint a rongálók 8 napig terjedhető elzárással büntetendők.

— **A kisiparért.** Hova tovább élre-kezünk a helyes utra, a mely a magyar ipar, a magyar kisiparos támogatásához, erősítéséhez vezet. Mindenütt, ahol a nép érdekeivel komolyan törődnek, reális alapokat keresnek arra, hogy a nép könnyebb megélhetését biztosítsák. Nagyvárad törvényhatósága felírt az országgyűléshez, hogy a kezdő iparosokat adómentességben részesítsék úgy, mint a házakat és gyárakat s ezt a határozatot pártolás végett megküldte minden városi és vármegyei törvényhatóságnak.

— **Szabadgondokodók országos kongresszusa.** A pécsi szabadgondolkodók nevében *Doktor* Sándor dr., *Forgon* Lajos dr., *Róth* Miksa a társaság elnökei, *Hajdu* Gyula dr., *Szilárd* Ármán dr. titkárok Pécsre jun. 29-30. napjára hívták össze a szabadgondolkodók első országos kongresszusát. A meghívó közli a kongresszus változatos programját; egyúttal felkéri a jelentkezőket, hogy résztvevő szándékukat legkésőbb június 23-ig közöljék a társaság titkárságával. Az indítványokat ugyancsak a titkárságnak legkésőbb a kongresszust megelőző napon írásban kell bejelenteni. A kongresszus résztvevői igénybe vehetik a pécsi kiállítás látogatóit megillető menettíj kedvezményt.

— **Tanítók eskütétele.** A tanítók fizetésrendezéséről szóló s a folyó hó 2-án szentesített 1907. évi XXVIII. t.-cz. értelmében Tolnarmegye kir. tanfelügyelője előtt a tolnai r. k. tanítók a mult esütőtökön Szekszárdon tartott tanítói gyűlést megelőzőleg tették le a hivatalos esküt. A szekszárdi róm. kath. tanítótestület dr. *Fent* Ferencz belv. plébános hitközségi elnök jelenlétében holnap, június 23-án délelőtt 11 órakor fogja a rk. iskolaépület tanácstermében az esküt letenni.

— **Halálozások.** Kiss Gizella gyöngyi községi óvónő f. hó 5-én meghalt.

Déman Ferenczné kétyi községi állandó menedékházvezetőnő f. hó 16-án meghalt.

— **A pécsi Zsolnay Miklós motor verseny.** A Magyar Motorkerékpározók Egyesülete sportbizottsága tekintettel a június 29-iki terminus közelségére, erősen készült a versenyre, amely az első ilyenmű mérkőzés lesz hazánkban, — tekintettel a hosszú távra s a városokra, melyeken a versenyzőknek áthaladniuk kell, a legmesszebb menő intézkedéseket kell tenni, hogy különösen a lakosság tájékozva legyen a hatóságok révén, így minden szerencsétlenségnek eleje véssék. A verseny 3 szakaszból fog állani: Budapestről Dunaföldvárig 88 km., Dunaföldvár Mohács 102 km., és Mohács Pécs 40 km., mely szakaszokban a versenyzők beérkezési sorrendjében s az időkülönbségek alapponthozatnak. A versenyben részt vehetnek motorkerékpárok, mellékkocsis motorok és voiturek, melyek mindegyike a saját vállfajával fog küzdeni. Minden csoportban az első 3 tiszteletdíjat és emléklapot, míg a a köteles időn, — este 8 órán belül, beérkezők emléklapot kapnak.

— **Bátor életmentő.** Czank József szekszárdi lakos a múlt vasárnapon a Sárvíz csatornán hajót vontatott a lovaival, amikor a vasúti hid alatt a hirtelen megfeszült vontató kötél beledobta a vízbe. Vontató társai kétségbe esve nézték az uszni nem tudó ember veszedelmét, de senki sem mert utána ugrani, míg odaért a távolból Molnár József szekszárdi fuvaros, a ki ruhástul utána vetette magát a már elmerült embernek és saját élete kockáztatásával kimentette.

— **Tanulmányi ut.** A hódmezővásárhelyi főgimnázium 30 tanulója tanáraik ki szeretében tanulmányi utjuk közben a Balaton mellékéről jövet 21-én, pénteken este Dombóvárra érkezett, hol a társaskörben vacsorára és elszállásolásra a közönség vendégei voltak. Szombaton tovább utaztak Pécsre.

— **A pécsi kiállítás megtekintése.** A dombóvári iparostanonciszkola tanulói tanítóikkal e hó 27-én megtekintik a pécsi kiállítást.

— **Vásár.** A sarlós boldogasszony napi szekszárdi állat és kirakodó vásárt július hó 1-én tartják meg.

— **Talált elmebeteg.** Ozikó község határában elfogták Kovács János 50 éves ismeretlen származású napszámost, az őcsényi hegyen pedig egy 25—30 év körüli ismeretlen férfit, akik mindketten elmebetegek. A két talált elmebeteg beszállították a szekszárdi Ferencz közpórházba, a hol a halál e hét esütörtökén mindkettőt megváltotta szenvedésétől.

— **Névváltozások.** Müller Bernát szekszárdi lakos, saját, valamint József és Sándor nevű gyermekeinek családi nevét »Molnár«-ra; Goldberger Arnold államvasúti főmérnök, szekszárdi lakos, saját, valamint Ödön és István nevű gyermekeinek családi nevét »Gál«-ra; Grosz Móricz gyöngyi születésű, budapesti lakos családi nevének »Nagy«-ra való változtatását a belügyminiszter engedélyezte.

— **Pótvásár.** A m. kir. kereskedelügyi miniszter megengedte, hogy Szakacson június hó 20-án pótvásár tartassék.

— **Bezárt iskola.** Dombóvárrott az állami iskolát a fellépett kanyaró járvány miatt közvetlenül az évrő vizsgálatok előtt bezárták.

A Dunába esett. Szliva Imre paksi molnár József nevű fia e hó 9-én Pakson a Dunába fulladt és Gerjen községnél e hó 16-án fogták ki. Temetése e hó 18-án volt Pakson.

— **Elmebeteg vendéglős.** Schöck József zombai vendéklősn, aki az előtt Szekszárdon volt kocsmáros, családja már régebben észlelte a buskomorság jeleit. Az utóbbi időben Schöck állapota oly rosszra fordult, hogy f. hó 19-én beszállították a szekszárdi kórházba.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a Ferencz József keserűviz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmúlja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

— **Megvadult lovak.** Folyó hó 15-én Schwarcz Keresztély alsónánai lakos kocsi-jával Várdombon egy bezin motorral találkozott, a melytől a lovak úgy megijedtek, hogy a kocsit egy kőszlopnak vágták. A kocsi-ban ülők leestek és Kresz Dánielné karját törte. Ugyanezen motortól Schmiéd József várdombi lakos lovai szintén megijedtek és elszaladtak.

— **Hulla kifogás.** Pap József barezi lakos Mihály nevű 11 éves fia még múlt évi november hóban beleesett a Sióba s minden kutatás daczára sem volt feltalálható. A nagy víz most felvetette a hullát, melyet teljesen feloszlott állapotban f. hó 19-én fogták ki a Sióból.

— **Verekedés.** Kömüves István és Riegl Mihály dunaföldvári lakosok f. hó 17-én szóváltásba elegyedtek egymással. A szoharcz hevében Riegl társát kapával úgy fejbe ütötte, hogy rajta életveszélyes sebet ejtett.

— **Hamis pénz.** Derner György Szabó József felsőiregi lakostól 1600 koronát csalt ki azzal, hogy helyette neki háromszoros hamis pénzt ad. A csendőrség Derner-t le tartóztatta és átadta a kir. ügyésznek.

— **Elsőrendű méhrajok és különféle méhkaptárak eladók Szekszárdon Dömötör Miklós anyakönyvvezetőnél.**

— **Megakadályozott öngyilkosság.** Halász Jánosné pálfai lakos f. hó 18-án lakásának padlásán felakasztotta magát a feletti bánatában, hogy férje is fia is az ivásnak adta magát. Még idejében észrevette az asszony öngyilkossági szándékát leánya, a ki a köteleit elvágta és megmentette anyját a haláltól.

— **Vizbefutó gyermek.** Vajda Benő másfél éves fia június hó 13-án Gerjenben egy gödörbe esett és az abban levő vízbe belefut.

EGYLETEK, TÁRSULATOK

Tanító gyűlés Szekszárdon.

A szekszárd-vidéki rk. tanító egyesület f. hó 20-án délelőtt 10 órakor tartotta évi közgyűlését Szekszárdon a belv. rk. iskola egyik termében Fekete Ágoston tolnai prépost elnöke alatt. A gyűlést megelőzőleg az egybegyűlt tagok gyászmisét hallgattak a lefolyt egyleti évben elhalt kartársaikért, majd a »Veni Sancte« intonálása után a közgyűlés megkezdődött, melynek legfőbb tárgya az egyesület feloszlásának kimondása volt, mivel az egyesület tagjaival és vagyonával együtt beolvad a pécselyházmegyei rk. tanító-egyletbe, melynek végleges megalakulása Wajdits Gyula pécsi prépost-kanonok, egyházi elnök, egyhm. főtanfelügyelő elnöke alatt a folyó évi június hó 3-án a pécsi »Budai Külv. Kath. Kör« nagytérképén fog megtartatni.

A közgyűlés lefolyása a következő volt: Elnök a gyűlést rövid üdvözlő beszéddel megnyitván, a múlt ülés jegyzőkönyvét olvasták fel, melyet észrevétel nélkül hitelesítettek. Ezután Balla Sándor szekszárdi tanító a nem állami és felekezeti tanítóknak a legutóbb szentesített törvény szerinti korpótlékok sorrendjéről tartott neheztelő felszólalást, mely az idősebb tanítók érdekeit mélyen sérti, mivel az teljesen elütő a törvényjavaslat tárgyalásakor a miniszter által javasolt azon módosítástól, melyet a törvényhozás elfogadott, hogy t. i. a tanítók korpótléka az első három ötéven egyenkint 200—200 kor., a 4. és 5. korpótlék 100—100 kor., és a hatodik ismét 200 kor. legyen. Itt tehát egy nagy tévedés forog fenn, melyet bármiképpen jóvátenni a népszerű miniszternek erkölcsi kötelessége s azért indítványozza felszólaló, hogy a pécselyházmegyei rk. tanító-egyesület útján irjon fel egyesületünk az országgyűléshez, hogy a hosszabb szolgálattal bíró rk. tanítók érdekeit mélyen sértő eme tévedést jóvátenni iparkodják. A javaslatot a közgyűlés egyhangulag elfogadta. Ezután a beérkezett pályamunkákról tett jelentést az elnök, mivel ezeket a köz-

gyűlést megelőzőleg rövid idővel adták be s a bírálóbizottságnak kiadhatók nem voltak, azért ezen ülésből kifolyólag adattak ki a bíráló bizottságnak s a díjak odaítéléséről ez fog határozni.

Azután Fekete Ágoston elnök az egyesület történetének rövid vázolója után előadta azon okokat, melyek a 24 éves egyesület megszüntetését teszik szükségessé s indítványára a közgyűlés egyhangu határozatával kimondatott, hogy az egyesület feloszlik s az alapszabályok utasítása szerint az egyesület vagyonából oly alapítványt létesít a pécselyházmegyei rk. tanító-egylet kezében, melynek kamataiból Tolnavármegye központi, dunaföldvári és völgysegi járásbeli esperességi kerületi 3 tanító gyermeke évi ösztöndíjat nyerjen.

Ezen közgyűlés feloszlása után Pártos Zsigmond ker. esperes elnöke alatt megalakult a szekszárdi esperességi járási tanítói kör, mely a pécselyházmegyei rk. tanítóegyesületnek mintegy fiókjá fog működni. Ezen tanítói kör legközelebbi közgyűlését Műzsön, a kerületi esperes székhelyén fogja megtartani.

Közgyűlés. A szekszárdi polgári olvasókör 1907. évi június hó 23-án délután 2 órakor közgyűlést tart. Targysorozat: Hírlapok megrendelése és elárverezése. Folyó ügyek s netáni indítványok.

A Tolnavármegyei kocsmárosok és vendéglősök Egyesületének elnöksége ez uton is felkéri mindazokat, kik taggyűjtő iverket kaptak, hogy azokat folyó évi július 1-ig Tóth Gyula elnök ezimére, Szekszárdra okvetlenül beküldeni sziveskedjenek. Egyben értesíti az egyesület helybeli és vidéki választmányi tagjait, hogy a legközelebbi választmányi ülés f. évi június hó 28-án d. u. 3 órakor a Szekszárd Szálló helyiségében lesz megtartva. Tóth Gyula egyesületi elnök.

Választmányi ülés. Az Egyesült Szekszárd-Tolnamegyei Nőegylet f. évi jun. hó 23-án délután 6 órakor Özv. Sass Istvánné elnöklésével, a r. k. ovodában választmányi gyűlést tart, melyen több fontos tárgy kerül megvitatás alá.

TANÜGYI HIREK.

Tanítógyűlés. A pécselyházmegyei rk. tanítóegyesület 1907-dik évi rendes közgyűlését 1907. július 3-án délután 2 órakor tartja meg Pécsen a budai külvárosi kath. kör nagytérképén, e gyűlésre a tolnavármegyei rk. tanítók is elmennek.

Tűzoltó szaktanfolyam tanítók részére. A »Magyar országos tűzoltó szövetség« aug. 1-től 19-ig tűzoltó szaktanfolyamot rendez. Az írásbeli jelentkezés határideje július 10., s az elnökséghez Budapest, VII. kerület, Rákóczi ut. 38. sz. alá intézendő. Tandíj vagy beiratásidő nincs. Egy 100 koronás ösztöndíj tüzetett ki. Vasúti kedvezményben is részesülnek. Felhívom a tanító urakat, hogy tekintve az ügynek nemzetgazdasági és humanitárius szempontból való, egyaránt nagy horderejű fontosságát, a tanfolyamon való részvételre minél számosabban megjelenni sziveskedjenek.

Szekszárd, 1907. jun. 11-én.

Tihanyi Domokos

kir. tanácsos, tanfelügyelő.

Felhívás. Az országos keresztény szövetség igazgatóságának hozzá intézett megkeresése folytán felkérem e vármegye r. k. tanítóit, hogy Árpádházi Szent Erzsébet 700 éves születése évfordulójának emlékére, a magasztos női eszményről iskolájukban oktassák ki a leánytanulókat és legkivált az Erzsébet nevű növendékeket biztassák arra, hogy ültessenek Szent Erzsébet fákat, s a mint ezeket a fákat ápolják és nevelik, úgy ápolják magukban a női erényeket és valóságoságot.

Szekszárd, 1907. jun. 14-én.

Tihanyi Domokos,

kir. tanácsos, tanfelügyelő.

Kitiltott térkép. A m. kir. vallás- és közoktatásiügyi miniszter 1907. évi június hó 10-én 46,523. sz. a. kelt rendeletében értesítette a vármegye kir. tantfolyóelöljét, hogy a cs. és kir. katonai földrajzi intézet kiadásában megjelent „Schulwandkarte der Österreichisch-Ungarischen Monarchie 1:700,000” című térkép számos közjogi tévedést tartalmazván, ez a térkép mindaddig, míg ezek a tévedések ki nem igazíthatók, magyarországi iskolákban nem használható és onnan a hol használatban volna, eltávolítandó.

Borkezelési tanfolyam tanítók részére. A m. kir. földmívelésügyi miniszter 1907. július 15—27., és augusztus 5—17-ig a budafoki m. kir. pinczemeszteri tanfolyam helyiségében tanítók számára borkezelési tanfolyamot tart. Államsegély 70 korona. Felhívom tankerületem tanítóit, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott kérvényeiket *e hó 24-ig* hozzám terjesszék be. A kérvényben közlendő életkora, nyelvismerete, tényleges alkalmazása, szőlőszetben kifejtett eddigi működése és csatolandó a 4 hetes szőlő és borgazdasági tanfolyamról esetleg nyert bizonyítvány, végül kiteendő, hogy melyik időben tartandó tanfolyamon óhajt részt venni. Szekszárd, 1907. jun. 12-én.

Tihanyi Domokos,
kir. tanácsos, tanfelügyelő.

Szüniidei tanfolyamra felvétel. *Ocskay* János szekszárdi polgári iskolai tanár a szüniidei tanfolyamra felvételt Budapestre.

Vizsga. A Mayer félé szekszárdi magániskolában f. hó 21-én volt a zárvizsga. A tanulók jól feleltek.

Szüniidei tanfolyam tanárok részére. Középiskolai tanárok részére a latinból július 2—16-ig szüniidei tanfolyam fog tartatni Budapesten. Segély 100 korona.

Jutalomdíj adományozás. A paksi állami polgári fiúiskolába járó szorgalmas és jómagaviseletű tanulók megjutalmazására Paks nagyközség 40 K., a Paksi Takarékszövetkezet 30 K., Paksvidéki Takarékszövetkezet 30 K., *Goldstein* Bernát bécsi nagykereskedő 20 K., és *Kiss Pál* paksi kereskedő 10 koronát adományozott.

Évzáró ünnepély. A polgári fiúiskola évzáró ünnepélye f. hó 25-én lesz.

Tornavizsga. F. hó 19-én volt a szekszárdi polgári fiúiskola tornavizsgája nagy közönség jelenlétében. A tanulók a katonai és szabad gyakorlatokat szabatosan, pontosan és kifogástalanul csinálták, mi *Kovács* Dávid tornatanár érdeme. Jutalmat kaptak mászásért és futásért. 1. Kapitány I. oszt. 2 koronát. 2. Klein Kálmán II. oszt. 2 koronát. 3. Kálmán László III. oszt. 2 koronát. 4. Vendl Károly IV. oszt. 2 koronát. 5. Hödl Gyula IV. oszt. 2 koronát.

Derék hitközség. A szekszárdi izr. hitközség tanítóinak a budapesti tanítógyűlésre utiköltségül, dr. *Leopold* Kornél iskolaszéki elnök indítványára 30—30 koronát szavazott meg.

Hazafias néptanító. *Wagner* József bátaapáti ág. hitv. ev. néptanító nevének Vágóra való megmagyarosításáért folyamodott.

MULATSÁGOK.

Könyvnyomdászok juniálisa.

Mult vasárnap délután szépszámú előkelő közönség gyűlt egybe a Mutsenbacher kertben, hogy kivegye részét a nyomdászok mulatságából.

A szomorú, borongós időjárás kissé visszatartotta a közönséget s csak hat óra tájban kezdett a lampionokkal feldiszitett kert felé özönlenni.

A juniális programjába felvett szórakoztató játékok közül különösen a képviselőválasztás egyes mozzanatai: a korteskedések, programbeszédnek nyerték meg a közönség tetszését.

Volt tombola, több szép nyereménytárggyal. — A világposta ügyeit fűrgelábu postásleánykák bonyolították le s a pajzán ifjúság valóságos konfetti esztétét rendezett.

Este kilencz óra tájban megjelent az „Éjjeli Híradó” című négy oldalas élces, szatirikus tartalmu alkalmi ujság, mely közölte a jelenvolt hölgyek névsorát.

A fiatalság mindvégig lankadatlan buzgalommal lejette a változatos tánczokat s fesztelen jókedvének csak a hajnal pirkadása vetett véget.

A multság anyagi sikeréről a következő kimutatás tesz tanúságot: Bevétel 291 kor. 60 fill. Kiadás 150 kor. 60 fill. Maradvány 141 korona, mely a szekszárdi könyvnyomdászok könyvtár-alapjára fordítatik.

Jelenvolt hölgyek névsora a következő: Asszonyok: Almássy Lajosné, Dömötör Sándorné, Déman Jánosné, Fusz Ferencné, Fekete Ferencné, Fekete Mihályné, Fekete Hugóné, Fülöp Lajosné, Farda Vinczéné, Guszter Andrásné (Tolna), Gáli Andrásné, Gál Dezsőné, Gyűszű Imréné, Groszbauer Béláné, Kaszás Sándorné, Koncz Károlyné, Korotky Jánosné, Lendvayné, ifj. Müller Ignáczné, id. Müller Ignáczné, Perl Dánielné, Rác Pálné, Ráduly Sándorné, Schweininger-né, Schlésinger Ignáczné, Stoll Alajosné, Schaffler Jakabné, ifj. Tóth Pálné, Watzek Lászlóné és Vass Andrásné.

Leányok: Almássy Mariska, Bence Katus (Tolna), Ciráki Ilona, Dömötör Bözsike, Déman Mariska és Annuska, Ferencz nővérek, Gál Katuska, Gottwald Mariska, Gally nővérek, Hahn Juliska és Bözsike, Halász nővérek, Kiss Erzsike, Kovács Mariska, Kazamér Emmike, Kovács Julia, Lendvay Mariska, Müller Irénke, Mátyás Irénke, Neubach Fánika, Prosbik Teréz, Pri Lovics Etelka, Schlesinger Hermin, Stoll Ilonka, Strott Erzsike és Annuska, Schweininger Annuska, Schaffler Terike, Ujváry Gizuska és Juliska, Vas Margitka és Ilonka, Waldner Hermin (Zomba), Wessely Katicza.

Jegyeiket megváltották: gróf Apponyi Géza 10 kor., dr. Leopold Kornél, dr. Hercegh Gyula, Molnár Mór 5—5 kor., Dömötör Sándor 4, Takács Gyula (Paks), dr. Müller Ferencz, Kaszás Sándor, Kaufmann Mátyás 3—3, Salamon Iván, ifj. Leopold Lajos, Janosits Károly, Horváth Ignác, N. N., dr. Rubinstein Mátyás, Rác Pál, Elkán Ármán, Perl Dániel, Linhardt Ignác 2—2 korona, Á. L., Frének János, André István, 1—1 kor. Mutsenbacher Ödön 80 fillér.

Felülfizettek: Bucsky Péter, Sántha Károly 2—2 kor., Schlésinger Ignác, Kohn Mór, Gál Dezső, N. N. 1—1 kor., Körössy József 1-20, Dömötör Bözsike, Hahn Lajos, ifj. Müller Ignác 40—40 fill., Ferencz Gyula, Prosbik Ferencz, Fusz Ferencz 80—80 fillér, Tóth János, Laufer Béla 60—60 fillér, Fekete Hugó 50 fillér, Rátkay József, N. N., Nagy Ferencz, Almássy Lajos 20—20 fill.

A rendezőség a felülfizetőknek és mindazoknak, kik szíves adományaikkal a multság sikeréhez hozzájárultak, ez uton mond köszönetet.

A szekszárdi katolikus legényegylet ifjúsága. f. évi június hó 23-án *Garay* Lajos zenekara mellett a Mutsenbacher-féle kerthelyiségében serpetin, confetti és világpostával egybekötött táncmulatságot rendez Belépő díj személyenkint 80 fill., családjegy (3 szem.) 1 kor. 80 fill., Indulás az egylet helyiségéből d. u. 1/25 órakor. Azon hölgy, aki a legtöbb levelező-lapot kapja, jutalomban részesül. Felülfizetések szívesen fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Kedvezőtlen idő esetén a multság július hó 7-én tartatik meg. Táncszünet közben tréfás dolgokkal fogják a közönséget szórakoztatni.

Hangverseny. A paksi ifjúság a duna-földvári dalkör közreműködésével, Paks, 1907. évi június hó 29-én *Döme* István kerthelyiségében *Szentpétery* Józsefné és *Rabinek* Pálné urnők védnöksége alatt jótékony-czélú, tánczczal egybekötött hangversenyt rendez. Helyárak: 1—4. sor 3 korona, többi sorban 2 korona. Kezdeté este 8 órakor. Kedvezőtlen idő esetére fedett helyiségről gondoskodott a 70 tagból álló rendezőség, amelynek elnöke dr. báró *Jeszenszky* Ödön.

Tánczvizgalom. A lengyeli önkéntes tűzoltóság 1907 június hó 29-én a fürdő helyiségében, a tűzoltószeres beszerzésére zártkörű tánczvizgalmat rendez. Belépődíj személyenkint 1 kor. 50 fill., családjegy 3 kor. Kezdeté d. u. 4 órakor. A zenét a högyészi zenekar szolgáltatja.

GAZDASÁG.

Lódíjazás. Tolnavármegye lótenyésztési bizottsága a magyar királyi földmívelésügyi miniszterium és Tolnavármegye közönségének anyagi támogatásával, folyó évi augusztus hó 11-én d. e. 9 órakor, Hőgyészen lódíjazást rendez. Díjaztatnak: I-ször. Tenyészkanca-csikóval és pedig: egy 200, két 100, öt 60, hét 40 és tizenhat 20 koronás díj kerül kiosztásra. II. 3 éves saját tenyésztésű kanca-csikók: (Fedeztetési jegy vagy községi bizonyítvány előmutatandó). Kiosztatik: egy 150, egy 100, két 60, három 40 és öt 20 koronás díj. A 3 éves csikók külön csoportban vezetendők elő. A bíráló bizottság elnöke: Perczel József. Tagjai: a nagyatádi osztályparancsnok, illetőleg helyettese, továbbá Apponyi Géza gróf, Bartal Béla, Bernrieder János, ifj. Bernrieder József, Csapó Dániel, Döry Hugó, Kovács S. Endre, Hanzely János, Jeszenszky Andor, Sztankovánszky János és Vízoly Ákos.

Állatvásárok. A kereskedelemügyi miniszter engedélye alapján Bonyhád községben minden hó 2-ik péntekén állatvásárt tartanak. A vásárokon mindenféle, de különösen bonyhádi tájfajta szarvasmarhát árulnak.

Szerkesztői üzenetek.

B. Gy. Tevel. Köszönjük. Felhasználjuk. Ozorai tanítógyűlés. Erre a számrá későn jött.

Árlejtési hirdetmény.

A faddi róm. kath. iskolánál **két tanterem és két tanítói lakás építésére** pályázat hirdettetik. Előírányzott költség 24.735 kor 02 fillér.

Pályázhatni f. évi június 30-ig.

Ajánlatok a faddi plebánia-hivatalnál nyujtandók be, azok el vagy el nem fogadása fölött az iskolaszék határoz.

Az építési terv és költségvetés az iskolaszék elnökségénél hétköznapokon d. e. 8—12-ig és d. u. 2—4 óráig betekinthező.

Az ajánlatot tevők a vállalatti összeg 10%-át előre letenni tartoznak.

A faddi róm. kath. iskolaszék elnöksége.

Női kalapdvatterem

Szekszárd és vidéke tisztelt hölgyközönségének szives figyelmébe ajánlom most megérkezett legújabb párisi divatu tavaszi és nyári

női kalap-ujdonságaimat

a legegánsabb kivitelben.

Különösen ajánlom csinoságuknál és olcsóságuknál fogva a raktáron lévő **gyermek és sport-kalapokat**, melyek minden versenyt felülmúlnak.

Gyermek-kalapok **diszítve 3 koronától kezdve** feljebb kaphatók.

Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

Gyászkalapok és fátolok nagy választékban.

Frának Jánosné
Szekszárd, Széchenyi-utca.

Üzlet áthelyezés.

Üzletemet **május hó 15-én saját házámba**, a volt Goldberger-féle házába, a Garay-téren levő volt Krammer-féle könyvkereskedés helyiségébe helyeztem át, s teljesen modernül rendeztem be, gazdagon felszerelve ékszer, arany és ezüst tárgyakkal, hogy a legkényesebb izléseket is kielégíthessem.

Schulz Gusztáv

ékszerész és órás 12-15

Szekszárdon.

188.230 szám.
1907 vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyöngyi kir. járásbíróságnak 1906. évi V. 348/1, 259/1 számú végzése következtében dr. Frank Rezső és dr. Marton Henrik ügyvédek által képviselt, Gottlieb Mátyás és Reich Lidi bpesti lakosok javára, N.ubauer Jakab és neje högyészi lakosok ellen 400 és 300 korona s jár. erejéig 1906. évi szept. 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1162 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: házibutor, lovak, kocsik nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gyöngyi kir. járásbíróság 1907. évi V. 122/1 és 157/2 számú végzése folytán 400 és 300 kor. tőkekövetelés, ennek a végzések szerinti 5 o/o kamatai, 1/2 o/o váltódíj és eddig összesen 8 kor. 80 fillérben bírónilag már megállapított költségek erejéig, Högyészen alperesek lakásán leendő megtartására 1907. évi június hó 27-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107 és 108-ik §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120-ik §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyöngy, 1907. évi június hó 15-ik napján.

Laki László,
kir. bir. végrehajtó.

Szakadátton (u. p. Gyöngy) egy új szerkezetű

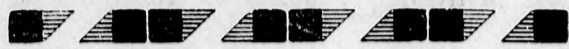
gőzmalom

haláleset miatt eladó vagy bérbeadó.

Kremer János

1-2

gőzmalomtulajdonos.

Most jelent meg dr. Gáspár Ferencz

A FÖLD KÖRÜL

ezimű munkájának III—IV. kötete.

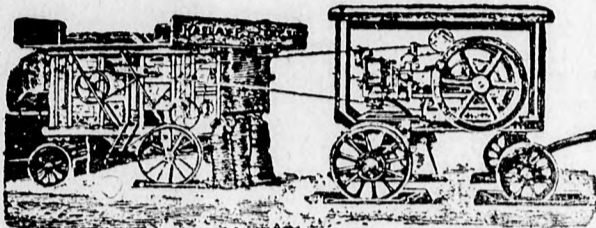
Kapható:

BÁTER JÁNOS

könyvkereskedésében Szekszárd, Kaszinóbazár

A világ legjobb cséplőkészletei.
Teljes jótállás kitűnő cséplésért.

Hatósági engedély nélkül szalmafedezés házak között is használhatók.

112 díjjal kitüntetve!

A világ legegyszerűbb és leg-
tökéletesebb

motorcséplőkészleteit

valamint a legtökéletesebb **benzin-, petrolin-, ásványolaj-motorokat** ajánlja teljes jótállás mellett leg-
jutányosabb árban 3—5 évi rész-
letfizetésre:

Kállay motortelepe Budapest, VI., Nagymező-utca 43.

Csak ezen telepen szerezhetők be a világhírű, szabad szemmel látható befecskendező készülékkel ellátott gazdasági és ipari célokra legalkalmasabb

benzin-, petrolin-, ásványolaj-motorok

és villanyos gyújtású benzinlokomobil cséplőkészletek.

Nagy munkateljesítés. — Olcsó árak. — Legcsekélyebb napi költség.

Aki elismert kitűnő szerkezetű olcsó motort akar venni, forduljon bizalommal ezen szakértő céghez. 7-10

Kállay Motortelep Budapest, Nagymező-utca 43.

Tessék a pontos
cízme ügyelni!

Árjegyzék ingyen és bérmentve küldetük.

Motoraink terjesztése érdekében használt gőzgépek cserébe vétetnek.

Tamási nagyközség előljárási bizottságától.

Árlejtési hirdetmény.

Tamási nagyközség a **vágóhid épület építésére** árlejtést hirdet és felhívja az érdeklődő vállalkozókat, hogy az erre vonatkozó szóbeli ajánlataikat **folyó évi július hó 17-én d. e. 9 órakor** Tamási község-háza tanácsstermében tartandó árlejtés alkalmakor az előljárási bizottság előtt alábbi pontozatok figyelembe vételével megtenni sziveskedjenek.

1. Az építkezés tárgya vágóhid építése, szakértő által már elkészített és a községi előljárási bizottságnál naponta d. e. 8-tól 12 óráig, d. u. 2-től 5 óráig betekinthező tüzetes tervezet és az építési szerződés-pontozatok szerint.

2. Terv szerint előirányzott építési költség 3904 kor. 88 fillért tesz ki.

3. Az árlejtésben résztvevők tartoznak árlejtés alkalmakor az árlejtés megkezdése előtt az előljárási bizottság kezéhez 200 korona bánatpénzt letenni.

4. A legkisebb ajánlat kölcsönösen kötelező, s azon vállalkozó bánatpénze, kinek ajánlata elfogadtatik, biztosítékul visszatartatik, a többieké pedig visszaadatik.

5. Az építkezést azonnal meg kell kezdeni, s folyó évi október 1-ig teljesen befejezni.

Kelt Tamásiban, 1907. június 13.

Hessz Pál
főjegyző.

Tóth József
bíró.

**Gazdasági
és hitelforgalmi vállalat**
Szekszárd,

Virág-u. 479/B. sz. (Friedman-féle ház.)

Jelzálogkölesönt $4-4\frac{1}{2}\%$ mellett
készpénzben folyósítat.

Személyhitelt kieszközöl ál-
lami, városi,
megyei, vasuti és hajózási tisztviselők-
nek, katonatiszteknek, kereskedőknek,
iparosoknak és nyugdíjasoknak rövid idő
alatt.

Sorsjegyeket elad készpénzért
és igen előnyös
feltételek mellett **részletfizetésre.**

Osztálysorsjegyeket

elad és a nyereményeket rögtön kifizeti
teljes titoktartás mellett.

Gazdasági gépek és motorok
eladása készpénzért és részletfizetésre.

A Foncière, Pesti Biztosító Intézet
szekszárdi főügynöksége, köt élet-, tűz-,
baleset-, jég-, betörés- stb. biztosításo-
kat igen előnyös feltételek mellett.

Mindennemű felvilágosítással **dijmente-
sen** szolgálunk. Levélbeli megkeresésekhez
csupán válaszbélyeg melléklendő. 5—10

Ideális arcz-crème a zsirtalan

DIANA ARCZKENŐCS

nappali használatra.

Az arcznak üde színt kölcsönöz és
azt bársonypuhává teszi.

Éjjeli használatra a zsirszerű

DIANA ARCZKENŐCS

szepítő, májfolt és mindennemű arc-
tisztátatlanság ellen.

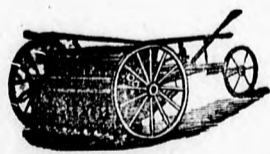
Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor I kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszerár-
ban Szekszárdon. 20—52

DEBULAY IMRE

lakatos üzlete
SZEKSZÁRD.

Raktárt tart:

gazdasági gépekben,

borprés- és

szőlőzúzókban, 24—26

takaréktüzhelyekben.

Egy 4-es gőzcséplő garnitúra 1000 frt,
egy 2 ló erejű gőzmotor 300 frtért eladó.

3517. sz.

Tolnavármegye dunaföldvári járásának főszolgabirájától.

1907.

Pályázati hirdetmény.

A Dunaföldvár nagyközségben lemondás folytán megüresedett
községi irtóki állásra pályázatot hirdetek.

Javadalmazás évi 960 korona.

Ezen állásra mindazok pályázhatnak, kik jegyzői oklevéllel,
avagy ennek elnyeréséhez megkívántató előképzettséggel bírnak,
illetve kik 6 reál-, esetleg 6 gymn. osztályt sikerrel végeztek.

A pályázati kérvények hozzám **f. é. július hó 1-ig** beadandók.

A választást f. é. július hó 3-án d. e. 9 órakor Dunaföldvár
község-házának tanácstermében fogom megtartatni.

Paks, 1907. évi június hó 10-én.

Rassovszky Julián

főszolgabíró.

421. sz.

1907.

Hirdetmény.

Murga község előljárósága — a községi képviselőtestület 17/1907.
számu határozata folytán — közhírré teszi, hogy Murga község
679 kat. hold kiterjedésű területén gyakorolható

vadászati jog

az 1883. évi XX. t.-cz. 3. §-a értelmében 1907. évi augusztus hó
1-től 1913. évi július hó 31-ig terjedő 6 (hat) évre Murga község-
házánál **1907. évi július hó 7-én délután 2 órakor** megtartandó nyil-
vános szóbeli árverésen bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a jegyzői hivatalban betekintheők.

Murga, 1907. évi június hó 14-én.

Schád Vilmos

jegyző.

Neller Ádám

biró.

6199. sz.

Tolnavármegye alispánjától.

1907.

Pályázati hirdetmény.

A központi járás főszolgabirói hivatalánál elhalálozás folytán
megüresedett, 1400 korona fizetéssel és 360 korona lakbér illet-
ménnyel egybekötött **járásirnoki állásra** ezennel pályázatot
nyitok.

Felhívom ennek folytán pályázni óhajtókat, hogy az 1883.
évi I. t.-cz. 19-ik V. §-ának második bekezdésében előírt minősítést
igazoló okmányaikkal felszerelt folyamodványaikat Tolnavármegye
főispánjához czímezve **f. évi július hó 15-ig** nálam annyival inkább
nyujtsák be, mivel a később beérkező tolyamodványok figyelembe
vétetni nem fognak.

Szekszárd, 1907 június 15.

Dőry,

alispán.

Eladó ház.

Szekszárdon, a Széchenyi-utcában lévő 168. sz. ház eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban. 1-3

HIRDETMÉNY!

Legjobb minőségű, vasalói való

F A S Z É N

5 kilótól kezdve kilója 10 fillér, nagyobb vételnél és viszontelárusítóknak kedvezmény. — Bel- és külföldi köszén.

Felvágott kemény száraz tűzifa,

elsőrendű legjobb minőségű bükkfa

10 kiló 32 fillér, métermázsanként 3 korona, továbbá mindennemű hasáb-, ugyszintén dorong-tűzifa jutányos árban, saját telepemen, a vasuti indóházal szemben kapható.

Bármilyen minőségű tűzifa

felfűrészelése ölenkint 3 kor.

A cséplési idényre szükséges

tatai 5 kilós briquett szén

jutányos áron kapható.

Kivánatra a fát, ugyszintén a szenet saját kocsimon házhoz is szállítom jutányosan.

Tisztelettel

Mutsenbacher Ödön

tűzifa és szénkereskedő

SZEKSZÁRDON. 4-10

Felsőruhavarrás-tanításra

julius 1-től kezdve tanulókat elfogadok.

3-3

Müller Julia.

Okleveles szülésznő,

ki a budapesti szülészeti klinikán nyert kiképzése óta 17 éve e téren a legnagyobb sikerrel működik, számos esetben orvosoknak műtéteknél segédkezett, ajánlkozik Szekszárd és vidéke hölgyközönségének pártfogásába. Tanácsot ad és segínyt nyújt szülés esetén. 5-12

Czím: **Bozán Sándorné Szekszárd, szárnyas-utca, Ditrich János (Falatin)-féle ház.**

A Styria- és

Demokrata-kerékpárok

az elsők között is elsők. Két évi jótállás.

Az összes alkatrészekből, acetylén-lámpákból és felszerelési tárgyakkól, valamint a legjobb minőségű kerékpárgummikból nagy raktár.

Nagy javító-műhely. PUCH-motorkerékpárok.

Olesó árak. Árjegyzék ingyen. Még mielőtt kerékpárt, vagy alkatrészt rendelne, ne mulassza el árjegyzékünket kérni.

Tolnamegye legnagyobb kerékpár és varrógép raktára.

MÜLLER TESTVÉREK

varrógép, kerékpár nagyraktára és javító műhelye

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

25-25

Ha köszvényben, reumában, ischiában szenved,

vegyen egy üveg

Dr. Fiesch-féle köszvény-szeszt,

mely csúzt, köszvényt, reumát, kéz-, láb-, hát- és derékfájást, kezek és lábak gyengeségét, fájdalmakat és daganatokat biztosan gyógyít. Hatása a legrovidebb idő alatt észlehető. Kapható:

Dr. FLESCHE E. M.

„Magyar Korona“ gyógyszer-tárában Győr, Baross-ut 24. szám.

Másfél deciliteres üveg ára 2 kor, Huzamosabb használatra való „Családi üveg“ ára 5 kor, 3 kis, vagy 2 „Családi“ üveg rendelésénél már bérmentve utánvétellel küldjük.

Manhold Kálmán Kula

Bácsmegeyének a Telecska magaslatán fekvő jolánföldi szőlőoltvány és kertészeti berleten tavaszi szállításra kapható:

1. Szokvány minőségű, minden alanyon fajtisztán, sima és gyökere *söldoltvány*.
2. *Amerikai és európai* sima és gyökere vessző.
3. *Alma, körte, barack és kajszinák* 1, 2, 3 éves ojtványok a legkiválóbb fajokban.
4. *Gleditsia és Maclura Aurentiaca* élősvény, a melynek gyökerei nem sarjadzanak, tövisel igen sikerültek, semmiféle rovar nem pusztítja, minden időjárásnak ellentáll. Kivánatra név- és árjegyzéket készséggel küldök. Szíves megkereséseket kér:

Manhold Kálmán nagybérli.

Hajlettávolító! Hölgyek figyelmébe!

„Szomet“ amerikai ujdonsg az arcz bármely részén és a karon a szőr-kínóvéseket könnyű kezeléssel pár perc alatt gyökereztől eltávolítja biztos sikerrel. Használati utasítással díszesen küld 10 korona utánvétellel magyarországi kizárólagos főraktárából **Soós Károly, Marosvásárhely.**

Sikerült az Orsz. Posztókv. Áruház-

nak (Budapest, Rottenbiller-utca 100 sz.) 100 vég nagyon jó minőségű tartós férfiruha szövetet egy csödbe jutott posztógyárostól potom áron megvenni. Ez okból széküld vidékre utánvétellel csak 6 koronáért egy teljes férföltönyre elegendő 3 m-ter nagyon jó, tartós, remek mintázatu szürke, barna és drapp saviot szövetet. Sötétkeket vagy feketét 7 koronáért. A fenti céget t. olvasóink figyelmébe ajánljuk.

Legjobb mellékkereset

nők és családok részére. Egy helyen és egy háztartásban se hiányozzék az eredeti „Styria“ kötőgép. Árjegyzék ingyen. Kedvező fizetési feltételek.

Első STYRIA kőtőgép-gyár magyarországi képviselete FOGL. J. L. műgépész Budapest, VI. Csengery-utca 54.

Farsangra

és egyéb alkalmakra készitek táncrendeket olesó, közép és egész finom minőségben, minden színben. Együttal ajánlok **zsinórokat, paszomántokat, selyemgombolyagokat, könyvzsinórzatokat** egész és félselyemben és pamutban, minden fajtában. Legelőkelőbb referenciák. Megrendeléseket jutányosan és gyorsan teljesítek.

Schwarcz Jakob paszománygyáros Budapest VIII, Rombach-u 3.

Eötvös Lajos és Társai

kereskedelmi kertészete és magkereskedése **Tarcal (Zemplénmegye.)**

1000 drb Gleditschia csemete . . . 4
1000 „ 2 éves akác-csemete . . . 10 és 15
1000 „ 1 „ „ . . . 4-6 és 16
1000 „ vadalma csemete . . . 12 és 20
1000 „ vadvörte csemete . . . 14 és 25
Nagyvirágu kerti díszszegfü tövek 10 drb 1-20
2 éves bokorrózsák 10 drb 5 kor., 100 drb 35
2 „ hónapos rózsák, 10 drb 5 kor., 100 drb 35

Elsőrendű kerti magvak, virághagymák, dísznövények legolcsóbb árakon. — 160 oldalas főárjegyzékünk kivánatra bérmentve.

Szőlőoltványok!

Hianyok pótlására: Két éves, száza 20 kor.

Telepítésre: Gyökere *söldoltvány*, ezre 160 kor., sima 90 kor. *Földoltvány* I. 200 kor., ez szépséghibával 90 kor.

Mind Riparia portalis alanyon, a legjobb és legbőtermőbb bor- és csemege fajokban. *Hegyi bor legolcsóbban.* — Árjegyzék ingyen.

Székely I. József, Gyöngyös.

Rheumát, Csúzt, Köszvény

33-52

föltlenül és biztosan gyógyít a hies és minden házban nélkülözhetetlen

Dr. Arányi herculesfürdői Rheuma-Olaj

Ajálható kéz, láb, hát, mell és derékfájásnál, ütés, erőltetés, ficzamosodásoknál, fülzúgás és fülzúgás, fej- és fogfájásnál. Kapható a készítőnél:

Balla Sándor gyógyszer-tára Hódmezővásárhely, Kossuth-tér.

Ára egy üvegnek 2 korona — Próbáüveg 1 kor. 6 kor. rendelésnél ingyen csomagolás, bérmentve.

Vigyázz! Egy próbadoz mindent bizonyít. Ne hagyjuk magunkat lebeszélni.